

ОБЕДИНЕНИ ЧРЕЗ ИЗКУСТВО

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ
ЗА ПАРТИСИПАТИВНО ИЗКУСТВО
С УЯЗВИМИ ГРУПИ



ОБЕДИНЕНИ ЧРЕЗ ИЗКУСТВО

ПРОЕКТЪТ „ОБЕДИНЕНИ ЧРЕЗ ИЗКУСТВО“ СЕ ИЗПЪЛНЯВА
С ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА
ПРОГРАМА „ЕВРОПА“ 2019 ОТ ФОНДАЦИЯ „АРТ ОФИС“,
В ПАРТНЬОРСТВО С РАЙОН „ВЪЗРАЖДАНЕ“ - СО.



РАЙОН
„ВЪЗРАЖДАНЕ“

СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА:



ПАЗАРИ
ВЪЗРАЖДАНЕ.БГ



ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ
ЗА ПАРТИСИПАТИВНО ИЗКУСТВО
С УЯЗВИМИ ГРУПИ

СЪСТАВИТЕЛ: ВАСИЛКА ШИШКОВА

ДИЗАЙН: ТЕОДОРА СИМОВА

ИЗДАТЕЛ: АРТ ОФИС

СЪДЪРЖАНИЕ

4	ЗА ПРОЕКТА
10	ЕЛЕНА ПАНАЙОТОВА И „ДЕН ГРИ“
14	СДРУЖЕНИЕ „НАШ СВЯТ“
18	МАЛКА ТЕАТРАЛНА КОМПАНИЯ
22	ДЖОБНИТЕ ЧАРОДЕЙСТВА НА ЧАРОДЕЯ
26	„ЖАР ТЕАТЪР-ИЗКУСТВО-КУЛТУРА“ И ПРИЯТЕЛИ
30	ДЕЦАТА НА МЕДЕЯ
34	ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО
39	ТЕАТЪР „ЦВЕТЕ“
44	VOX POPULI
48	ПАВИЛИОН 19
52	ТЕАТЪР „АРХА“ И ALLSTAR REFJUDZI BAND
55	ПАРАДЪТ ЗА ДЕНЯ НА МАНЧЕСТЪР
59	ZARA
63	THE MIDDLE CHILD
67	ИМЕРСИВНИТЕ ВИЗУАЛНИ ИНСТАЛАЦИИ НА КРИСТИЯН БАКАЛОВ
71	SHAKE IT COLLABORATIONS
74	STATION ATHENS
77	SILK FLUEGGE
80	LUMEN STREET THEATRE
84	ФЕСТИВАЛ НА ТИШИНАТА



МОТИВАЦИЯ НА ПРОЕКТА

Обществена среда, презръщаща многообразието, насърчаваща всички хора, независимо от пол, възраст, етническа и религиозна принадлежност, физически или икономически статус да вземат активно участие в гражданското общество, да изразяват себе си, да се развиват и да просперират, с това допринасяйки за общото благо – няма това не е основата на демократичното общество? За да се поддържа здрава тази основа, има нужда от грижа и целенасочено култивиране, от подкрепа в уязвимите точки, от насърчаване на добрите практики. В ситуация на глобално нарастване на напрежението в обществата по линия на засилваща се ксенофобия, етническа и религиозна нетолерантност, обострящи се неравенства, укрепването на демократичното общество и утвърждаването на атмосфера на толерантност и заедност е от особена важност.

Въпреки че не е средство за подобряване на обществената среда, а има свои, артистични цели, изкуството се оказва изключително ефективен мотор за позитивни промени. Това е видно от редица изследвания на въздействието на изкуството и културата от Европа и света. Това демонстрира и настоящият проект **„Обединени чрез изкуство“**, реализиран с финансовата подкрепа на Столичната община Програма „Европа“ 2019 от Фондация „Арт офис“ в партньорство с район „Възраждане“ – СО.



ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

„Обединени чрез изкуство“ представя потенциала на изкуството да постига позитивна промяна, като извежда редица примери на артистични практики от България и Европа, реализирани с активно участие на представители на различни групи в риск.

Двудневен форум, проведен в средата на март 2019 г. в галерия „Сердика“, събра представители на артистичната общност, на общинските власти и администрация, на общностни обединения, НПО сектора, за да представят ефектите от артистичните

проекти с уязвими групи и да обсъдят предизвикателствата и възможностите за развитие. Основни лектори на форума бяха **Алексис Джонсън** (Walk the Plank) и **Мег Багорец-Мишчук** (Middle Child Theatre) от Великобритания, а българските артисти представиха 15 примера за изкуство заедно с представители на уязвими групи.

На база на споделения опит и чрез събиране на примери за т.нар. партисипативни проекти с хора в риск от Европа бе създаден Пътеводителят на добри практики - изкуство с активно ангажиране на общности, допринасящо за преодоляване на изолацията, десегрегиране и активно включване.



ДЕФИНИЦИИ

УЯЗВИМИ ГРУПИ И РИСК ОТ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ

По дефиниция на ЕСФ, социално изключване възниква, когато по редица причини даден индивид или група са изправени пред затруднения или дискриминация в определени аспекти от ежедневието. Заплашените от изключване индивиди и групи представляват уязвими групи или хора в риск: малцинствени групи, мигранти, деца в риск, възрастни хора, хора с увреждания, в затруднено икономическо положение, живеещи в отдалечени общности. Твърде често те стават обект и на нетолерантно отношение, реч на омразата* и ксенофобски нагласи от страна на представители на мнозинството. Затова съвместната работа на институциите и на НПО сектора целят от една страна, преодоляване на социалното изключване, но и противодействие на проявите на ксенофобия и нетолерантност.

**Обществени нагласи спрямо речта на омразата в България през 2018 г.", Институт „Отворено общество“, София, 2018*

ПАРТИСИПАТИВНИ АРТИСТИЧНИ ПРАКТИКИ

Партисипативно изкуство е термин, който в български контекст се използва взаимно-заменяемо с „интерактивни творчески

практики“ или „артистични практики с включване на общности“. Семплата, но точна дефиниция, дадена от Франсоа Матарасо, изследовател на този тип изкуство, гласи: „Партисипативно е създаването на изкуство съвместно от професионални артисти и непрофесионалисти.“**

Редица изследвания демонстрират позитивните ефекти от тези практики, въвлечащи хората от общността като съавтори, съ-създатели на изкуство. Превъзможване на изолацията, преодоляване на травми и социални стигми, усещане за включване и общност, овластяване, подобро общуване с по-широка социална среда – това са най-значимите ефекти, споделени от участници в партисипативни арт проекти. Повишаване на видимостта на уязвимата група, нарастване на толерантността към представителите, възприемането им като интегрална част от обществото – това е дългосрочното позитивно въздействие от прилагане на политики, насърчаващи интерактивни артистични практики с уязвими групи.

*** François Matarasso, "A Restless Art", Calouste Gulbenkian Foundation, UK Branch, London and Lisbon, 2019*



КРИТЕРИИ

КАКВИ ПРОЕКТИ ОТКРИХМЕ И КАК ГИ ТЪРСИХМЕ

Особено след финансовата криза от 2008 г. и във връзка с миграционните вълни от 2014-2015 г., редица артисти в Европа откриват своето призвание в развиване на партисипативни проекти с хора в риск. Понякога в бежанските лагери единственият повод за детски усмивки са артистите. А това никак не е малко.

Пътеводителят на добри практики прави преглед на такива инициативи из Европа. Проекти от Великобритания, Ирландия, Чехия, Гърция, Австрия, Швеция, Белгия, Италия и др. очертават широк диапазон от артистични похвати и целеви групи. Представените проекти на български артистични организации също впечатляват с иновативност, професионализъм, задълбоченост на подхода и грижа към участниците.

Пътеводителят си постави за цел да очертае колкото може по-широко полето на партисипативните изкуства заедно с хора в риск. Следващо издание би събрало още проекти и организации и задълбочило изследването в посока анализ на различните артистични подходи, устойчивостта на инициативите, дългосрочните ефекти и пътищата за развитие.



КАКВИ ТИПОВЕ ПРОЕКТИ ВИДЯХМЕ

Нужно е да се подчертае, че партисипативните проекти не представляват любителски музикални или театрални състави, изпълняващи произведения на изкуството. Партисипативно изкуство означава **съвместно създаване**, при което общностите са също творци, както и професионалните артисти. Това бе и основният критерий за подбор на проекти за Пътеводителя. Те варират от пълно съ-създаване, както е например в Айляк парад, Manchester Day Parade, през използване на авторски артистични методи за съ-създаване: проект „Медея“, PURE, Театрална академия за деца в руск, Широка лъка; до документалния театър на „Премълчаното разказано“ и verbatim театъра на Vox Populi, където спектаклите се изграждат от документални записи на истински истории.

Както повечето проекти с включване на публиките, представените в Пътеводителя са **мултижанрови** и **интердисциплинарни**. Те работят с методи и техники от областта на театъра/драмата, психодрамата, танца и различни движенчески практики, кукловодството, цирка. Въвличат участниците в майсторене на декори, костюми, кукли, всевъзможни обекти, в измисляне на истории, създаване на хореографии, провеждане на паради, разыгране на сцени...

Друга отличителна черта е, че **резултатите не могат да бъдат предвидени предварително**. Именно защото са основани на съ-създаване с непрофесионални участници, инициращите ги артисти не знаят предварително нито броя участници, нито активността им, нито каква форма ще има крайният резултат на тази артистична интеракция; и дали изобщо ще се цели краен резултат, тъй като процесът на създаване е не по-малко значим за целите на проекта.

Тази несигурност ни най-малко не влияе на **позитивните ефекти**. Обичайно, професионалните артисти определят за цел на работата си създаването на завършено произведение на изкуството, отговарящо на високи критерии за естетическа и концептуална стойност, като често и достигането до голяма аудитория е сред показателите за успех. Смисълът и ефектите от партисипативните проекти не е в това. Множество свидетелства на участници от цял свят извеждат на преден план **чувството за свобода**, за **сила и вяра в собствените възможности**, които **креативността** отключва у тях, както и **усещането за общност**, за **лична значимост**, за **удовлетвореност от това, че най-после се чувстват чути, че техният глас е от значение за цялото общество**.



ЦЕЛЕВИ ГРУПИ НА ПРОЕКТИТЕ

Интерактивните артистични практики може да се провеждат с всякакви участници. За целите на проекта **„Заедно чрез изкуство“** това изследване се фокусира върху онези типове проекти, които работят с уязвимите групи на обществото и които адресират политиките по социално включване и преодоляване на нетолерантността и ксенофобията.

В Пътеводителя се представят примери за работа с деца от ромската етническа общност (проект „Медия“, „Павилион 19“, България), с деца и младежи от институции („Театрална академия за деца в риск“, България, Кения; Lumen Street Theatre, Ирландия), деца от отдалечени населени места („Джобни чародейства“, Малка театрална компания, България), с терминално болни хора (PURE, Белгия), хора с увреждания (Театър „Цвете“, България; Mind the Gap, Великобритания), хора, настанени в бежански лагери (Archa Theatre, Чехия; SILK, Австрия), с жени и младежи в бежански лагери (Сгружение „Наш Свят“, България), жени, пострадали от насилие („Премълчаното разказано“, България), мултикултурни общности (Middle Child Theatre, Walk the Plank, Великобритания)...



РЕЗУЛТАТИ, БЪДЕЩИ ЦЕЛИ

Всички тези проекти са реализирани от независими артисти и организации, в голямата си част разчитат на публично финансиране и споделят сходни предизвикателства и трудности.

Работата на терен с уязвими групи изисква задълбочено **опознаване на общността**: културата, проблемите, специфичните им особености, средата. Това налага артистите да отделят **повече време** на такъв тип проекти, отколкото обичайно за проекти на професионалната сцена. Емоционалното натоварване от ангажирането със сложните житейски ситуации на участниците не е за пренебрегване, но артистите го приемат като неделима част от работата си: ако съ-създаваш изкуство, ти се ангажираш с другия. А без установяване на равнопоставен **диалог**, атмосфера на **дове-рие** и взаимно **уважение** партисипативните проекти просто не могат да се състоят.

Комплексността на подхода при реализиране на интерактивни проекти с уязвими групи налага събиране на екип от съмишленици с различна експертиза. Понякога този тип проекти срещат неразбиране от различни организации и институции, притеснени да не се изземат функциите им. Развиването на **работещи партньорства** с широк кръг организации е ключово за **осигуряване на устойчивостта** на проектите, включващи партисипативно изкуство с уязвими групи. Постигането на трайна позитивна промяна е особено сложно при работа с уязвими групи, за които липсва подкрепяща среда. Наивно е да се смята, че еднократен акт на позитивно преживяване, свързано с изкуство, може да постигне траен ефект. Практиката на артистите показва, че са нужни серия от интеракции и представителите на уязвимите групи постоянно да имат **достъп до позитивното въздействие на съ-създаването**. Нужна е **промяна в нагласите** и на уязвимите групи, и на обществото – а това не става за ден.

Финансирането на проектите е сред големите предизвикателства. Много от програмите, подкрепящи артистични проекти с уязвими групи, не отчитат спецификите на този тип работа: нуждата от време, наложителната неяснота в крайния резултат, която отваря поле за креативността на участниците, силната необходимост от продължаваща подкрепа и след приключване на проекта. Отделно, работата на партисипативните артисти, като част от независимата сцена, се затруднява от дългите периоди на оценяване на проектите, забавянето на плащанията, нерегулярността на обявяване на финансиращите програми.

Позволяване на **повече творческа свобода**, осигуряване на нужния за устойчивостта на резултатите континуитет на финансирането, прилагане на **интегриран междусекторен подход** – така финансиращите институции биха подкрепили партисипативните артистични практики с представители на уязвимите групи, така че да бъдем повече **заедно**, чрез изкуството.



СНИМКА: АРХИВ

ЕЛЕНА ПАНАЙОТОВА И „ДЕН ГРИ“ – ИЗКУСТВО ЗАЕДНО С ДЕЦА В РИСК ОТ ШИРОКА ЛЪКА ДО КЕНИЯ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:** Фондация „Ден Гри“

СЕДАЛИЩЕ: София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ: България, с. Широка Лъка; Кения, гр. Кесуму

УЕБСТРАНИЦА: [Фондация „Ден Гри“](#) в НПО Портал
[„Лятна театрална Академия за деца в риск –
Широка Лъка“](#) - фейсбук
[„Академия за артисти за деца“](#) - фейсбук

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

„Ден Гри“ е фондация, обединяваща българските артисти Елена Панайотова, Анелия Григорова, Ивайло Петков и Анна Кирилова.

„Ден Гри“ стартира дейността си през 1999 г. с артистична резиденция в смолянското село Широка Лъка. Там се срещат с децата от дома за сираци и това определя посоката на работата им в следващите десетилетия.

С помощта на британския бизнесмен Адам Бейджър,

Елена Панайотова и екипът ѝ разработват програма за активна работа с децата чрез използването на изразните средства на театъра, танца и музиката. Изкуството допринася за личностното развитие на децата и за затвърждаване у тях на социални умения като самостоятелност, себеизразяване, общуване, работа в група и др.

Всяко лято от 2003 до 2016 г. артистите се връщат в Широка Лъка за ежегодния проект „Лятна Театрална Академия за деца в риск“ - лятно училище, което чрез изкуство подпомага интеграцията и реализацията на децата.

От 2010 г. започва развиването на подобна програма и в Кения.

Дългогодишният опит кристализира в увереността колко е важно да има артисти, подготвени за работа с деца в риск. В момента Елена Панайотова е фокусирана в споделяне на наученото, в предаване на разработената от нея и екипа програма за работа с деца в риск на нови млади професионалисти, решили да подпомогнат духовното и емоционалното развитие на децата.

Програмата „Академия за артисти за деца“, започнала през 2011 г., е част от тези усилия.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Лятна театрална Академия за деца в риск – Широка Лъка“

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2002-2016 – с. Широка Лъка, България
2010 – гр. Кесуму, Кения, Танзания

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

деца-сираци, деца в институционална грижа в България и в Кения;
деца с образователни затруднения;
млади професионалисти в изпълнителските изкуства, които желаят да получат обучение за работа с деца в риск.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Лятна театрална Академия за деца в риск – Широка Лъка“ започва през 2002 г. като лятно театрално училище за децата от дома за сираци в селото. Основната цел на проекта е с помощта на изразните средства на театъра – слово, музика и танц, да се допринася за личностното развитие, изграждането на трайни социални умения, възпитанието в

толерантност, креативност и дисциплина на деца лишени от родителска грижа.

След три седмици работа в различни ателиета, с помощта на приказки от различни култури, кукли, маски, музика и танц, лятното училище завършва с голям публичен фестивал, на което децата получават възможност да бъдат видени и чути от стотици хора. За тема на фестивала обикновено се избират истории от далечни култури, тъй като се оказва, че тази отдалеченост дава по-голяма свобода на изразяване за децата; в допълнение към въодушевлението от новото и непознатото.

С течение на времето, разнообразните артистични и терапевтични практики, които артистите прилагат в работата, се превръщат в собствена програма за интерактивна работа с деца в риск.

През 2010 г. Елена Панайотова и екипът ѝ получават покана да пренесат своя опит в институциите за деца-сираци в Кения. Мащабите там са огромни, затова артистите от „Ден Гри“ решават, че най-голям ефект биха постигнали, ако обучат местни артисти да работят с децата по тяхната методика. Така започват серията обучения за обучители, която от създаването си е подпомогнала методически над 300 артисти в България и в Кения и над 30 български социални работници.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Децата, които растат без родителска грижа, нямат нужда само от храна, подслон и посещение на училище. От изключителна важност е те да имат възможност да развият творческия си потенциал, комуникационните си умения – да се почувстват, видени, чути и оценени, да могат да изразят себе си без страх от отхвърляне. Това е пътят към тяхното духовно и емоционално развитие.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

По думите на Елена Панайотова, в началото на работата с тях, децата имат големи проблеми в това да се изразяват. С помощта на маските и на куклите, чрез изкуството, детето проговаря, защото е опосредствано. След преодоляването с помощта на изкуството на тази бариера, децата подобряват социалните си умения. Артистичните подходи, които „Ден Гри“ прилага в работата си, са представени в програмата им за обучение на артисти - „Академия за артисти за деца“.

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Резултатите от проекти като „Лятна театрална Академия за деца в риск“ и „Академия за артисти за деца“ трябва да се търсят в дългосрочен план. Организацията поддържа контакт с много от вече порасналите участници в Лятната академия. С радост научават за случаи на успешни интервюта за работа, прием в университет, интеграция и социализация.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Добрите практики са систематизирани в програма за работа с деца чрез изкуство, която помага за тяхната интеграция и реализация – която екипът с радост споделя с други артисти, желаещи да практикуват тези интерактивни терапевтични методи.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Трудно се оказва работата на организацията да бъде призната и припозната като ценна от българските институции, особено на местно ниво. Важен урок е необходимостта от дългосрочна визия, за да има ефект от работата. От една страна, необходимо е децата постоянно да имат възможност за творческа себеизява, за да постигнат развитие на своите комуникационни и социални умения и да реализират творческия си потенциал. Нужно е също така да се осигури приемственост на добрите практики чрез систематични обучения на млади артисти, които по този начин да реализират своите мечти да променят света към по-добро.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

През годините, инициативата е имала редица партньори на местно ниво.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

частно финансиране

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Може ли театърът да промени живота на деца в риск? На театър в Широка лъка \(bTV Plus\)](#)
[„Елена и изгревът“](#), документален филм от поредицата „Умно село“ на БНТ



СНИМКА: АРХИВ

СДРУЖЕНИЕ „НАШ СВЯТ“ – ДРАМА- И АРТ-ТЕРАПИЯ ЗА МИГРАНТИТЕ В ХАРМАНЛИ И СОФИЯ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:** Сдружение „Наш Свят

СЕДАЛИЩЕ: гр. Варна, гр. София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ: България

УЕБСТРАНИЦА: www.ourworldcenter.com

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Сдружение „Наш свят“ е неправителствена организация, основана през 1999 г., с основни дейности и интереси в сферата на образованието, културата, социална дейност и екологията. Продуцентско - издателска дейност на театър „Наш Свят“ създава и представя образователни представления с терапевтичен ефект, подпомагащ младите хора, нуждаещи се от подкрепящо обучение във формалното и неформално образование. Театър „Наш свят“ към сдружението има за дейност разпространение на театрални представления,

аудио-визуални продукти и книгоиздаване; провеждане на консултации с цел преодоляване на трудности у младите хора за адаптация, социализация; предоставяне на зали за представления и тренинги. Организацията е участвала в редица проекти по следните програми: "Youth in Action", "Leonardo da Vinci", "ACCES", "PHARE", "Directorate – General Justice / Directorate A – Program management", "C.S.MOT" as well as with the Ministry of Labor and Social Policy and Direction "Youth Activities and Sport", Direction "Culture" in Municipality of Varna, Fond Culture in Ministry of Culture, Japan Foundation and Erasmus + Programme

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Драма и арт терапия за деца и младежи“ - модел за превенция на агресивно поведение, тормоз и емоционален дистрес при жени и младежи мигранти чрез драма- и арт-терапия

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът се провежда от октомври 2018 до края на март 2019 г. в РПЦ Харманли, РПЦ Овча Купел и Враждебна, гр. София. Заниманията се осъществяват веднъж седмично във всеки център с общо продължение 72 часа.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Целевата група са жени, момичета и младежи от регистрационно-приемателните центрове в Харманли и София. Там се настаняват мигранти, които очакват официални решения за статута им. Часовете по дейностите се провеждат под формата на модулни уъркшопи за жени, момичета и младежи разделени на две групи. Участниците варират в различните сесии, като в детските/ младежки занимания са до 15 деца на сесия, а при жените броят варира между 7-15 жени на сесия. Допълнително, представените представления ангажират над 180 човека като зрители на творчески продукт. Общо над 450 участници се включват в различните дейности.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът предлага драма- и арт-терапевтични занимания за жени и младежи, които следват специално разработена авторска програма и методика за създаване сценарий за представление с участниците след провеждане на театрални терапевтични сесии. Младежите се обучат и подкрепят в изработването на аудио-визуална продукция с цел себеизразяване и

придобиване на нови компетенции.

Използването на креативните терапевтични методи грама- и арт-терапия помагат на жените и младежите да балансират емоционалното си състояние, да изразят негативни преживявания, да подобрят емпатията си, „влязат в роля“ с цел онагледяване на проблемни ситуации.

Резултатите на проекта включиха изработването на сюжет за театрална терапевтична пиеса заедно с участниците жени по авторска методика; представянето на театрално представление пред общо 86 зрители на 8 март 2019 г.; 60 рисунки на деца; провеждане на над 20 импровизационни и театрални игри с деца и младежи; изработване на два сценария и заснемане на 2 късометражни филма генерирани от участниците, коледни представления, проведени през декември 2018 г. в Харманли и Овча Купел, с 90 зрители на представление.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Проектът адресира нуждата на настанените в РПЦ Харманли и РПЦ София за творческо изразяване и преосмисляне на реалността, представяне на различна гледна точка към настоящ проблем, желание за комуникация и интеграция, рефлектиране и самоанализ.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

представление/ гастрол, въвлечане на общността, социален проект, изкуството като терапия

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Видимият резултат е реализирането на сценичен продукт пред публика вследствие на провеждането на заниманията с жените и тяхната лична мотивация за показването на финален творчески продукт. Най-значимите ефекти са свързани с повишаване на способността на участниците на рефлексия, себеизразяване, творческа реализация и терапевтичния ефект от театралната и арт терапия

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Драма-терапията е международно признат метод за работа с хора в риск и прилагането ѝ в България с различни целеви групи спомага за разширяване на обсега и въздействието на артистичния терапевтичен метод. Ива Панева, ръководителят на проекта е психолог, режисьор и актриса, което спомага за оптималното провеждане на заниманията следвайки

последни тенденции в сферата на изкуството като терапевтичен метод за работа с жени и деца в риск. Сдружение „Наш Свят“ разработва методология за работа с жени, деца и младежи в риск използвайки драма- и арт терапевтични методи, която прилага и в другите си проекти.

През 2019 г. сдружението работи и по проект „Артист в Махалата“, финансиран от Пловдив 2019. Съвместно със Сдружение „Асоциация Аутизъм“ стартират социален проект проект „Групи за развиване на социални умения със средствата на драма терапията при деца и младежи с аутизъм“, финансиран по програмата „Социални иновации“, Столична община.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Основното предизвикателство в работата с жени и младежи, търсещи убежище, е техният емоционален дисбаланс поради променящи се външни обстоятелства.

АРТИСТИЧЕН ЕКИП:

Ива Панева - водещ на Драма и Арт терапевтичните сесии; Албена Ставрева – ко-водещ и актриса; Маргарита Хлебарова – ко-водещ и актриса.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Дейностите по „Драма и арт терапия за деца и младежи“ на сдружение „Наш Свят“ се осъществяват с финансовото съдействие на Международната Организация по Миграция (МОМ) в рамките на проект „Закрила на уязвими мигранти и подкрепа за доброволни връщания и реинтеграция“ (по споразумение между ЕК и МОМ № НОМЕ/2016/AMIF/AG/EMAS/0050), финансиран от подкрепата за Спешни мерки по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ 2014-2020 на Европейския съюз и бюджета на Република България.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Профил на Сдружение „Наш свят“ във фейсбук](#)



СНИМКА: АРХИВ НА МТК

МАЛКА ТЕАТРАЛНА КОМПАНИЯ ЗА ТОЛЕРАНТНОСТ В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ В ГР. ГАБРОВО

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Малка Театрална Компания - Small Theatre company

СЕДАЛИЩЕ:

България, гр. Габрово

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България

УЕБСТРАНИЦА:

<http://smalltheatrecompany.com>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Малка Театрална Компания е създадена от група приятели, влюбени в театъра, както се определят те. Това са кукленият режисьор - Емил Йорданов и трима професионални куклени актьори - Георги Тенев, Силвия Тенева и Десислава Йорданова. Цел на организацията е да създава спектакли, които са вълнуващи, вдъхновяващи и докосват фините настройки на душата, поднесени с позитивна енергия и хумор.

Сред проектите на организацията са:

„Островът на съкровищата v.1.0” - иновативен

куклен спектакъл с добавена и виртуална реалност - 2018 г.

„Щуропътешествие в света на театъра и киното“ - образователен проект. Интерактивно обучение по театър и кино , за деца в основното у-ще в 3 - 4 клас, включващи и деца със специални потребности.

„Интеграционни мерки за повишаване на училищната готовност на децата в община Габрово“ - проекта е свързан с интегрирането на различни малцинства на деца от предучилищна възраст към първи клас, чрез дейности по театър, музика , танци , български език и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Интеграционни мерки за повишаване на училищната готовност на децата в община Габрово“ - проектът е свързан с интегрирането на различни малцинствени групи в гр. Габрово.

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът се провежда се на територията на община Габрово, в рамките на две учебни години - 2017- 2019 г.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Деца от предучилищна възраст и техните родители от ромската етническа общност.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Основната дейност е свързана с приобщаването на малцинствените групи посещаващи детските градини в гр.Габрово. Малка театрална компания се занимава с дейност в модула театър. Работят с 8 градини от 16-те в общината.

Екипът прилага интерактивния метод на обучение, учене чрез преживяване. Работи се с децата в група или обособени в екипи. Използват се куклените инструменти като начин за изразяване на децата, развиване на творческите умения, повишаване на двигателната култура, умения за работа в екип, преодоляване на смущаващи чувства, конфликти и тактилни усещания, изграждане и вяра в добрия авторитет.

В рамките на занятието стремежът е всяко едно дете да успее да направи поставената задача и да излезе удовлетворено и вярващо в себе си и в екипа.

В занятията са включени кукли, маски, упражнения за доверие, упражнения за въображение, приказки и др.

Децата са много отворени и бързо възприемащи и е

важно артистичният екип да е гъвкав и в постоянна комуникация с тях. „Важно е да ни усещат като приятели и да споделят“, обясняват от Малка театрална компания.

Процесите, които протичат, са обмен на енергия, знания, забавление, открития, пътешествия чрез въображението. В резултат, се натрупват умения според възможностите и посещаемостта на децата, които те после имат възможност да изявят в Празника на толерантността. У някои от децата се провокира търсения в театралното изкуство и продължаване на заниманията свързани с театър.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Основна част от идеята на проекта е да се постигне приемане и толерантност в светоусещането на хората, за създаване на силна и работеща общност, фокусът да бъде върху положителните общочовешки черти и да се преодолее битувашата в българското общество нетолерантност към ромския етнос.

По - голямата част от възрастните, изпитват страх и отхвърлят това приемане, и промяна в собствените си нагласи. При децата приемането и променянето е толкова динамично, че те изпитват жажда за такъв вид знания и умения.

„Работейки с децата, ние силно се надяваме, са сме заложили в тях , едно малко семенце на доброта, което ще поникне някой ден!“, надяват се от екипа.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

артистична интервенция, въвличане на общността, социален проект

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

- забавно учене, чрез преживяване;
- групата от деца се превръща екип;
- изграждане на добра творческа атмосфера;
- здравословно решаване на конфликти;
- вяра в добрия авторитет;
- вярата в собствените си възможности;
- разкриване на творческия потенциал.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Екипът от Малка театрална компания използва езика и инструментите на кукленото изкуство. Ето и някои от добрите практики, които използват в занятията си: двигателна загрявка, говорна загрявка, упражнения за екипност, основни елементи от воденето на кукла, основни елементи от воденето на маска, упражнения с ритъм, съчиняване на собствена приказка и нейното разиграване.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Основно предизвикателство в работа с деца със специални потребности е необходимостта от висока концентрация, внимание и активна комуникация.

„Сред толкова енергичност, чистосърдечност, искреност, необятно въображение, обич, състрадателност, топлина, забавление...за нас е чест и удоволствие да се докоснем до извора на детската душа“, споделят от екипа.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Партньори по проекта - ЦМЕТ „Амалине“, гр. Велико Търново и ДГ „Ран Босилек“, гр. Габрово

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът „Интеграционни мерки за повишаване на училищната готовност на децата в община Габрово“ е финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

<https://gabrovo.bg/bg/article/15036>



СНИМКА: БОРЯНА ПАНДОВА

ДЖОБНИТЕ ЧАРОДЕЙСТВА НА ЧАРОДЕЯ И В НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА

**НЕЗАВИСИМ
АРТИСТ:**

Мануела Саркисян – актриса на свободна практика

СЕДАЛИЩЕ:

София и Варна

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България

УЕБСТРАНИЦА:

[https://www.facebook.com/ManuelaSarkissyan/;](https://www.facebook.com/ManuelaSarkissyan/)
[https://www.facebook.com/DzhobniCharodeystva/.](https://www.facebook.com/DzhobniCharodeystva/)

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА АРТИСТА:**

Мануела Саркисян е актриса на свободна практика. През 2008 г. завършва НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ със специалност Актъорство за куклен театър в класа на проф. Жени Пашова. През 2011 г. става съосновател на Фондация за културно развитие СИДЕЯ, базирана в гр. Варна, където прилага артистичните си умения и развива мениджърски подходи. Участва в редица обучения в страната и чужбина в областта на съвременния танц и перформънс, кукления, уличен и импровизационен театър. В артистичната ѝ практика се открояват авторски проекти,

създадени по метода на колаборативния (devising) театър.

Сред реализираните артистични творби има няколко, които биха могли да се определят като социално ангажирано изкуство: съвместен проект с Георги Тенев от Малка Театрална Компания - „Прахоляшка в черното кралство“ (2015г.), улично куклено представление, създадено с подкрепата на Грийнпийс България като част от антивъзличната кампания за Енергийна (р) Еволюция.

От 2017 г. стартира партисипативният куклен моноспектакъл „Джобни чародейства“, а през май 2019 г. се състоя премиерата на „Да бъдеш Палечка“ - проект на Up a tree puppet studio, който събира чувашци и нечувашци актьори, за да разкажат една история с жестомимичен език и театър на ръцете.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Джобни чародейства“ - партисипативен куклен моноспектакъл

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проект в развитие: досега в над 30 места в България с ограничен достъп до театрални събития.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Основната целева група са деца на възраст между 6 и 11 г., но отвъд нея - всеки с въображение и приключенски дух.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

В същинската си част проектът представлява спектакъл, който обикаля места с ограничен достъп до театрални събития. Представлението е условно разделено на две части. В първата главното действащо лице - куклата Чародея, разкрива на публиката чрез постоянно взаимодействие с нея, тайната чародейска комбинация, съдържаща пет елемента: суперсила, вяра в чудеса, въображение, добро сърце и смях. Посветените в тайнството се отправят към спасяване на изгубена приказка и нейното ритуално връщане в Приказното Царство. Самата кукла в подобен процес е от изключителна важност. Тя успява да потопи малките зрители в нужната атмосфера и да ги поведе във вълшебното приключение.

Сред поставените цели са изграждане на доверие и свободно общуване между децата и Чародея; насърчаване на търсенето на силните черти и таланти на всяко дете; придобиване на самоувереност дори

само в рамките на театралната среща; забавление и учене през игра; стимулиране на въображението като дивергентна сила и качество от първостепенно значение в бързопроменящото се съвремие.

Благодарение на интерактивността, която според различния контекст се проявява по различен начин, децата имат възможност да участват активно в развитието на сюжета и да го придвижват напред. Те се превръщат в съавтори, сценаристи, актьори и режисьори. Но те са и тези, които за всяка една крачка полагат усилия. Когато това е съпътствано от положителни емоции, се активира дълготрайната човешка памет. Така след преживяното на тяхно разположение остават различни инструменти, които детето, ако реши, може да използва във всеки един следващ момент.

В допълнение към това е събирането на приказки - докато тече представлението се прави аудио запис, който впоследствие се преобразява в пълнокръвно написана история с илюстрации. Част от събрания материал е вече претворен в книга онлайн, като 23 приказки в единичните си варианти са вече при тези, които са участвали в тяхното намиране, а друга част се събира с идеята да бъде издадена книга на хартия.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

В отдалечените населени места рядко стига нов културен продукт, а още по-рядко – проект, който разчита на активното включване на публиките. Участието в съ-създаването на приказките бива отключено от така наречената от авторката „чародейската комбинация“ – креативността, от която се нуждае всяко човешко същество, а за децата е жизненоважна за тяхното хармонично развитие.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

артистична интервенция, представление/ гастрол, въвличане на общността

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Възможността да се гледа съвременна форма на театър в отдалечените населени места, където това се случва средно веднъж на една до три години; постигането на искрено, спонтанно и свободно общуване; изграждането на доверие между децата и персонажа на Чародея; припознаването на спектакъла като нещо вълнуващо и ценно; материализирането на положените усилия в книга, в чието измисляне публиката е участвала.

Малките зрители и Чародея успяват да се свържат по време на представленията и след това децата разказват на родителите си за преживяното, интересуват се от подробности за куклата, изпитват желание да я прегърнат или да продължат споделянето с нея преди раздялата. След среща с петокласници в Сандански учителката по български език преподава урока за минало несвършено време, използвайки за пример спектакъла, а децата пишат писма до Чародея за това какво им е харесало и се подписват с обръщенията, които куклата е използвала към тях, разказва актрисата Мануела Саркисян.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Едно от най-големите предимства в проекта е партисипативният характер или активното участие на публиката: „Децата със своята спонтанност и искреност са изключително предизвикателна аудитория и когато успееш да ги въвлечеш в нещо такова, удоволствието от споделяното пътешествие е огромно.“, казва актрисата.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАУЧЕНИ УРОЦИ:

Сред предизвикателствата се открояват комуникационните пречки при опитите да се достигне до специфичната целева група: в някои райони на страната е налице езикова бариера. Отдалечеността на населените места води след себе си затруднена логистика, свързана с редуциран междуградски транспорт. „Поради отворения формат на представлението, то самото е в постоянен процес на развитие и уроците не спират. Вярвам, че с времето ключовете за интерактивните моменти се усъвършенстват.“, споделя Мануела.

ПАРТНЬОРИ В ПРОЕКТА:

Партньори в този проект са: Фондация СИДЕЯ; Фондация „Заедно в час“; Национална Асоциация за приемна грижа - Вудин; НЧ „Огнище 1930“ - с. Челопек; няколко училища от страната; ХаХаХа Импро Палас; Play School в бежански лагер Харманли; „Академия за приключения Андиги и Ая“; кВАРТАл фестивал; Нощ на театрите.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Фондация Арт офис; Културна програма за Българското Председателство на Съвета на Европейския съюз за 2018 г. на Национален фонд Култура; Министерство на културата; частни дарения.

ЛИНКОВЕ КЪМ ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:

[Онлайн книга с приказки](#), намерени по време на представлението;
[Видео на Чародея](#) по повод фестивала на (не) възможното образование



СНИМКА: ИВАН КОСЕВ

„ЖАР ТЕАТЪР-ИЗКУСТВО-КУЛТУРА“ И ПРИЯТЕЛИ - ПАРАДЪТ КАТО ПРАЗНЕНСТВО ЗА ВСИЧКИ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Фондация „ЖАР театър – изкуство – култура“

СЕДАЛИЩЕ:

София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България и ред международни сътрудничества

УЕБСТРАНИЦА:

[Фондация „ЖАР театър – изкуство – култура“](#) в НПО портал

[Фондация „ЖАР театър – изкуство – култура“](#) във фейсбук

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Фондация „ЖАР театър – изкуство – култура“ - София е базирана в София, България. Създадена през 2005 г., тя осъществява проекти в сферата на изкуството, културата и развитието на обществото.

Сред реализираните проекти има множество, които са в сферата на социално ангажираното изкуство и представляват партисипативни проекти, реализирани съвместно с целевите групи. Фондацията е носител на приза за най-добър международен младежки обмен, реализиран в България през 2007 г., за „DESTINATION:EUROPE“ - проект за

няколко последователни дейности, съчетаващ два международни младежки културни обмена "NATUR(EU) PHORIA: млади творци за здрава Европа" и „ТЕМПЕРИРАЙ ТЕМПЕРАМЕНТА СИ: хармонизиране на различията чрез арт-диалог“.

„ACTING AGEING: преодоляване на границите между изкуствата и поколенията“ среща млади артисти от Армения, България, Испания, Словения, Украйна и Чехия с възрастните артисти от „Дома за ветерани на изкуството и културата“.

Фондацията организира и творчески работилници, дни на отворените врати за широката публика.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Айляк парад

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

гр. Пловдив, април, 2018 – май, 2019 г.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Айляк парад е насочен наистина към всички. В духа на артистичните общностни паради, той се създава от хората за хората. Затова поканата за включване на участници в парада гласи: „Има място и роля за всички - и за онези които обичат да творят и създават със собствените си ръце (маски, големи карнавални кукли, костюми, знамена и т.н.), и за онези, които обичат да изнасят перформанси (танцьори, артисти, музиканти, перфомъри), и за тези, които просто искат да дадат едно рамо в името на идеята. Няма възрастови ограничения - нашият апел е насочен и към младите и към по-възрастните и към децата и към техните родители. Няма значение дали сте от Пловдив или не сте, дали сте българин, арменец, турчин, евреин, ром, чужденец или местен...Всеки е поканен и добре дошъл, ако се съобразява с общностния дух и добрите маниери...”

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Денят на провеждане на парада е 4 май, 2019 г., когато по пешеходната улица на Пловдив преминават над 200 участници в причудливи маски, танцуващи и пеещи, празнуващи различните проявления на пловдивския „айляк“. Зрителите едва се побират по протежение на цялата пешеходна улица. Участниците общуват с публиката, чрез характерни движения и поведение на персонажите, които представят. Много усмивки, снимки, веселие и приповдигнато настроение.

Парадът завършва с програма – спектакъл, представяща талантите на участниците в него. Подготовката за парада обаче започва година преди това, когато екипът на ЖАР театър пристига на терен в Пловдив, за да започне работа по събиране на участниците, съвместно създаване на концепцията на парада в общи дискусии, избор на роли. През ноември 2018 г. парадът има свое малко издание. След това, в поредица от творчески работилници, заедно с експерти от Великобритания, Италия, Южна Корея и България, участниците сами изработват всички маски, всички костюми, внушителните кукли за парада. Освен изграждане на парад, това е и създаване на общност: групи, непознавали се досега, се сприятеляват.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТАТ АДРЕСИРА:**

Парадът отговаря на две базови потребности на всички човешки същества: да изразят своята креативност и да се почувстват част от приятелска общност.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

общностно изкуство, съвместно създаване, творчески работилници, учене чрез правене

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Разчупване на стереотипа от близкото минало, че парадът е задължителна казионна манифестация и отваряне на пътя за едно разбиране на парада като общностен празник на създаването, на креативността.

Създаване на жива и неформална общност от участниците в парада, които в съвместната работа преодоляват различията си.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Предвиждането на достатъчно време за дискусии по концепцията на парада и елементите е важно и за сплотяване на участниците. Организаторите следва да са гъвкави в решенията и подхода си, отворени към предложенията на участниците. Така например, група възрастни жени, доброволки към БЧК, предлага да доведе деца от дом за лишени от родителски грижи и така децата също се включват в приготвянията и в парада.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАУЧЕНИ УРОЦИ:

Една от емблематичните фигури на Пловдив, честван и със закачлива скулптура на главната улица, изглежда да е уместен кандидат за персонаж на Айляк парада. В течение на груповото обсъждане става ясно обаче, че много жени имат изключително неприятни спомени от този човек, поради което заедно решават да не го включват в парада. „Особено важно е да слушаш внимателно хората, да си отворен към спецификата на мястото и чувствата на хората, с които работиш.“, обяснява Пламен Георгиев от ЖАР театър. Сериозно предизвикателство, с което екипът се среща в началото на работата си, е, че местната общност е резервирана към тях, „дошли от някъде си“, и също така, не е наясно какво представлява общностния парад като форма на празненство и дали може толкова „несериозна“ идея, като пловдивския айляк, да бъде предмет на тържеството. Екипът на Айляк парад е предвидил достатъчно месеци работа заедно с местната общност, за да може да преодолее тази резервираност и заедно с участниците да я трансформират в ентузиазъм.

ПАРТНЬОРИ В ПРОЕКТА:

„Айляк парад“ е проект на Фондация „ЖАР театър-изкуство-култура“, който се осъществява в партньорство с Handmade Parade, Великобритания; Stalker Teatro, Италия; НЧ „Възраждане‘1983“ - Пловдив, НЧ „Младост‘1983“ - Пловдив, НЧ „П.Р.Славейков‘1908“ - Пловдив, НЧ „Назъм Хикмет‘1922“ - Пловдив и НЧ „Н. Ванцаров‘1928“ - Пловдив.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Пловдив 2019

ЛИНКОВЕ КЪМ ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:

[Айляк парад](#) във фейсбук

[Айляк парад](#) в ежедневника на Пловдив, в. „Марица“



ПЛОВДИВ
2019

ПРОЕКТ "МЕДЕЯ" Е ЧАСТ ОТ ПРОГРАМАТА НА
ПЛОВДИВ - ЕВРОПЕЙСКА СТОЛИЦА НА КУЛТУРАТА 2019

МЕДЕЯ

СНИМКА: ПАВЕЛ ЧЕРВЕНКОВ



ДЕЦАТА НА МЕДЕЯ - УРОЦИТЕ ОТ ЕДИН ТЕАТРАЛЕН И СОЦИАЛЕН ПРОЕКТ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Сдружение „Легал арт център“, проект „Медея“

СЕДАЛИЩЕ:

София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България

УЕБСТРАНИЦА:

<http://legalart-centre.org/>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Сдружение „Легал арт център“ се основава от група съмишленици около режисьора Десислава Шпатова през 1999 г. и е сред първите и постоянно действащи независими театрални организации в България. Актрисата и преподавател в НБУ Снежина Петрова има активна роля в развитието на проектите на сдружението.

Въпреки че акцентът е поставен върху постановки на съвременното театрално изкуство, екипът на сдружението споделя убеждението, че театърът е мощен инструмент за обединяване на гражданското общество в колективно преживяване. Затова силно изразеният социален фокус може да се открие в

много от реализираните проекти: „Психоза 4,48“ на Сара Кейн; „Гълъбът“ на Патрик Зюскинд; „Двама бедни румънци, говорещи полски“ на Дорота Масловска.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проект „Медея“

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2017 – 2019 г., Пловдив, с инициативи и в София

**ЦЕЛОВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Инициативата събира в съвместна работа утвърдени имена от областта на театъра, над 80 деца от различни етноси в Пловдив – от ромската, турската, еврейската, арменската и българската общност, студенти от НБУ, както и обучаващи се в различни хуманитарни и творчески специалности.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът е част от програмата на Пловдив – Европейска столица на културата 2019 и включва театрална и образователна/социална част.

Кулминацията на проекта е представлението по трагедията „Медея“ от Еврипид в новия превод на Георги Гочев и Петя Хайнрих, което ще бъде поставено на 29 юни 2019 г. на сцената на Античен театър-Пловдив от режисьора Десислава Шпаторова. В ролите: Снежина Петрова (Медея), Петър Дочев (Язон), Владимир Пенев (Егей), Койна Русева (вестител) и др. Проектът е съпътстван и с изложба „Терен „Медея“ в СГХГ и Квадрат 500 в София, представяща етапи от двугодишната работа по проекта.

Образователната и социална част на проекта е насочена към децата от малцинствени групи (роми, евреи, арменци) в Пловдив. Работата с тях включва: социодраматични работилници по мита за Медея, пътуваща изложба с детски рисунки, концерт и лекция по антична драма. Част от децата ще се излявят и в представлението в Античния театър в Пловдив.

Проведени са 4 обучения с ромски деца, 2 с еврейски деца и 2 с арменски деца.

Паралелно с проекта в Пловдив, с подкрепата на Столична община, в София се организира „Походът на аргонавтите“ -социодраматична работилница за деца от ромския етнос в столичните квартали Филиповци и Факултета.

Водещи на работилниците са: Александра Гочева (психодрама асистент); Георги Гочев (консултант);

Снежина Петрова (актриса); Найо Тицин (журналист); Цветелина Спиридонова (художник).

Социодраматичните работилници се водят от екип, протичат по следния начин. На познато за общността място, децата биват събирани в групи. След запознаване, в което се включват всички, загаряващи упражнения и „връщане в миналото“, започва социодраматичната и театрална игра. Построява се град от миналото, децата се запознават с кратък преразказ на мита за Медея и Язон: как Медея и Язон живели заедно, но Язон решил да се ожени за царската дъщеря, напуснал Медея с децата. Медея кълне, а Язон се страхува от нея.

„Как ще продължите, какво ще направи Медея, за да отмъсти на Язон и какво ще направи Язон, за да прогони Медея от града?“ – това е артистичната провокация към децата. Групата се разделя на две: група на Язон и група на Медея, и следва разиграване на вариантите на двете групи.

Заклучителната част се състои във „връщане в настоящето“, излизане от роли, разговор за преживяното, преразказ на версията на мита, както е у Еврипид. След това децата правят свои рисунки по преживяното.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Работейки с групи от трите етноса по методите на социодраматичната работилница, проектът открива пред децата алтернативни пътища за справяне с насилието, насочва ги към критическо осмисляне на идеи и постъпки, въвежда ги в света на театъра. За децата това е една от немногото възможности да излязат от рутината на учебния процес, да оставят настрана мобилните устройства и да играят заедно.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

социодрама, грама терапия

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Античните сюжети са важна част от цивилизационното развитие и творческото им актуализиране днес дава възможност за легитимиране на театъра като инструмент за обединяване на гражданското общество в едно колективно преживяване. „Твърдят създателите на проекта.

В края на игрите, въпреки кръвожадния сюжет, групите са видимо по-консолидирани и общуват по-неформално. В играта, катарзисът след насилието е възможен.

В по-общ план, проектът е част от за подкрепя на образованието по театър за деца: #clipclaptheatre

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Поставяне на децата във водещата роля на автори на историята им дава възможност сами да изследват последиците от своите решения.

Древните митове, залежали в основите на нашата цивилизация, и днес ни дават възможност да разберем по-добре себе си: кои сме, какво чувстваме и защо постъпваме по даден начин.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАУЧЕНИ УРОЦИ:

Фасилитаторите от социодраматичните работилници е нужно да проявяват чувствителност към културните специфики на децата, тъй като различните етноси имат свои норми на поведение. Поради сериозността на темата – разрыв между мъжа и жената в семейството, детеубийство, насилие – фасилитаторите са готови да подкрепят емоционално всяко дете, което се е почувствало засегнато.

За професионалистите едно от предизвикателствата, донесли им много позитивни емоции, е да оставят историята да се развива по начина, по който децата в групите решат.

ПАРТНЬОРИ В ПРОЕКТА:

Проектът е част от официалната програма на Пловдив – Европейска столица на културата 2019 и се реализира в партньорство с Нов български университет, Сдружение "Алианс за равни права и устойчивост", Фондация "Аракс", Организация на евреите „Шалом“, Пловдивски университет "Паусий Хилендарски" и Гьоте-институт България.

Проектът е част от официалната програма на Пловдив – Европейска столица на културата 2019 и се реализира в партньорство с Нов български университет, Сдружение "Алианс за равни права и устойчивост", Фондация "Аракс", Организация на евреите „Шалом“, Пловдивски университет "Паусий Хилендарски" и Гьоте-институт България.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Пловдив 2019, Столична община, НФК

ЛИНКОВЕ КЪМ ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:

[Проект „Медея”](#) във фейсбук

[Проект „Медея”](#) в портала на Пловдив – Европейска столица на културата 2019



СНИМКА: АРХИВ

ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО ЗА НАСИЛИЕТО В НАШИЯ ЖИВОТ

ИМЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Университетски театър на НБУ, инициатива „Артисти за НЕнасилие“ – платформа, учредена в рамките на проект ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО-пътуваща сцена, част от културната програма на Пловдив 2019

СЕДАЛИЩЕ:

България, пътуваща сцена

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България

УЕБСТРАНИЦА:

[facebook: Премълчаното разказано - пътуваща сцена](https://www.facebook.com/premlchanoto.rakazano)

РЪКОВОДИТЕЛ:

доц. г-р Възкресия Вихрова

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Артистичният екип зад „Премълчаното разказано – пътуваща сцена“ под ръководството на доц. Възкресия Вихрова, включва актрисите Диана Спасова, Добриела Попова, Росица Гевренова, Яна Грозданова и проф. Десислава Бошнакова, както и гост актьорите Алексей Кожухаров и Ованес Торосян. Проектът започва началото си от спектакъла „ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО-documentary fiction

„който на третата година от съществуването си прераства в проект ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО-пътуваща сцена , част от културната програма на Пловдив 2019. Платформата „Артисти за НЕНасилие“ – е основна социокултурна инициатива в рамките на проекта със свой статут и в етап на набиране на членска маса . Платформата обединява спектакли на по основната тема, дебати и различни видове артистични акции , обединени от каузата Театърът като Фасилитатор в битката за НЕНасилие

Проведени и популярни инициативи на Платформата :

Акции:

„Книжна розова лястовичка“ в подкрепа в битката срещу тормоза и насилието в училище, всяка последна сряда на месец февруари в една календарна година; „Танцуващи крачета“ - поредица от танцови семинари , флашмобове и тематични партита в подкрепа на битката за Ненасилие в училище/ Тези акции се провеждат със специалното участие на D&V артист ОГОНЕК, асоцииран член на Платформата.

Виртуални акции във ФБ пространството:

Оранжево-пурпурната лентичка- да отбележим ген в който една жена напуска света на живите като жертва на тормоз и насилие; Розова хартиена лястовичка- да отбележим геня, в който едно дете прекрива границата и бележи себе си като агресор.

Спектакли:

„ПРЕМЪЛЧАНОТО РАЗКАЗАНО –documentary fiction/ за Ненасилие върху жени/; „Историята Ти (ти) в мен“/за Ненасилие в училище; „Новооткрита градска линия-HOTSPOTS“ – work in progress/ /за свещеното право на човек на избор да принадлежи към една държава, град и религия/.

В момента платформата наброява 30 артисти, постоянни членове на платформата, ангажирани в артистичните и проекти.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОЕКТА:

„Премълчаното разказано – пътуваща сцена“

МЯСТО И ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЕКТА:

Проектът стартира още през 2015-16, а в сегашния вариант се реализира като двугодишен проект в рамките на Пловдив – столица на културата 2019 с представления в периода април – октомври 2019 г. в градовете Пловдив. И София

До сега спектакълът „Премълчаното разказано –documentary fiction“ е представян пред публиката в София и в рамките на национално турне

Предстои софийски сезон на артистичните продукти

на Платформа Артисти за НЕНасилие в рамките на сезон 2019/2020

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Целевата група на проекта е дисперсна: тя се открива сред различни социални слоеве и различни възрасти. „Нашата публика ни открива нас“, обяснява Възкресия Вихрова. „Ние работим с нея и по принципа на работа чрез театър Форум и Плейбек театър набираме историите за жени, претърпели насилие, за деца преминали границата на агресия и тормоз. Връщаме на публиката си тези истории в обработен и естетизиран вариант, за да можем достатъчно свободно и отстранено в степен да ГОВОРИМ по проблема. Така става сливането на обекта и субекта на документалния разказ в една нова театрализирана фикция.“

Постигане на Платформата е идентификацията на т.н „Нулево поколение“ - така психолозите наричат децата на България родени в периода 1990-1999 г. Точно това е поколението, което носи на гърба си травмите на Прехода в България, които се изявяват в липса на доверие към хора и институции, липса на вяра в себе си и бъдещето. Платформата дава гласност на това поколение, чрез 15 млади перформъра на същата възраст- съществена част от екипа на кампаниите, акциите и спектаклите.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Премълчаното разказано - пътуваща сцена“ е двугодишен мултидисциплинарен проект под ръководството на доц. Възкресия Вихрова, който изследва темата за насилието в обществото.

Проектът включва поставянето на представления, разработени в жанра на документалния театър, както и поредица от обучения, интерактивни сесии, инсталации в градското пространство, дискусии и терапевтични модули.

Дейностите са насочени към различни групи и общности и техните проблеми, свързани с проява на насилие, като стимулират собственото им участие в създаване на алтернативи за решаване. В тази посока са системно провеждащите се сесии за работа с Форум театър и Плейбек театър

Проектът започва като авторски спектакъл, основан на три истински истории на жени, пострадали от насилие, намерили отражение в трите истории, изграждащи спектакъла: „Книжни топчета в косата“, „Кука и ножица“ и „Дървото зад ъгъла“

С течение на времето, представлението се изменя в активен диалог с публиката. Развиват се два вътрешни за спектакъла модула: Момчетата на мама/ за децата свидетели на домашно насилие/ и Споделени за да разкажа/съвместна инициатива с Фондация Платформата НЕ/. След едно особено емоционално представяне екипът вижда, че зрителите имат нужда да споделят и въвежда „Стая за плачене“ – пространство за разказване на лични истории, с възможността те да залегнат във вербатим допълнения към спектаклите или станат основа на нови такива

Развиват се и нови проекти като „Историята Ти (ти) в мен“, разказващ истории, споделени от младите хора в гр. Пловдив, учениците и учителските екипи от шест училища на територията на града./ общо над 200 деца/ бяха въввлечени в набирането на суров материал за спектакъла

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

„Премълчаното разказано“ дава глас на пострадалите от насилие, изказва премълчаваните истории на жертвите на насилие. Бори се със самосъзнанието на всеки зрител гражданин като потенциална жертва , свидетел или извършител на акт на насилие . Прокарва идеята за непрекъсната битка за превенция и изграждане на собствени стратегии за преодоляване на проблема, стратегии основани на Изкуството като Фасилитатор.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

Основните подходи, с които проектът „Премълчаното разказано“ работи, са тези на документалния театър и подпомагащите интердисциплинарни техника на Форум театър и Плеибек театър. Предвид травматичността на темата, с която работи, проектът се стреми да интегрира и терапевтични модули, дискусийни сесии и други възможности за лично споделяне и подкрепа.

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

„Премълчаното разказано“ разчупва табутата и дава възможност за обговаряне на проблема без предразсъдъци и срам

Спектаклите, сесиите на плеибек театър, дискусииите дават възможност на аудиторията да обговори болезнената тема за насилието. Жени и младежи, пострадали от насилие, разказват премълчаните си истории или откриват, че не са сами в своята драма. Тази значима тема става видима за по-широк кръг хора,

които чрез изкуството съпреживяват историите, а това е крачка в посока позитивна промяна на обществените нагласи.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Стая за плачене“ – дава възможност на хора от публиката да споделят своите лични истории и получат подкрепа в защитена и умело ръководена среда

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

За такъв проект е изключително важно да бъде отворен към емоционалното състояние на публиките си, да умее да слуша и да има умения да даде възможен и нужен отговор. „Стая за плачене“ се появява, след като екипът, забелязал, че жени излизат по време на представление, но после се връщат, водени от необходимостта от сигурно пространство, в което да споделят емоциите си, историите си. Като такова пространство те припознават Платформата Артисти за Ненасилие.

Акциите „Книжна Розова лястовичка“ и „Танцуващи крачета“ са отговор на изказаната необходимост на подрастващите/ работа с над 200 деца от различни училищни и институции/ да не спира диалога и битката за откриване на ново собствени стратегии за справяне с проблема и в битката за Ненасилие.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Освен творческия екип, партньори в проекта на Университетски театър на НБУ са Фондация „Пловдив 2019“, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Уницеф

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Финансиране по Пловдив – Европейска столица на културата 2019, Програма Култура на Столична Община, сесии на МК

**НЕЩО, КОЕТО
БИХТЕ ИСКАЛИ ДА
ДОБАВИТЕ?**

Такъв проект е по-лесно да започнеш и по-трудно, много трудно да приключиш. По време на провеждането му се превръщаш в хибрид с органично сраснали части в човека-гражданин и артист, а в идеен план Хуманизъм и Театър

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Историята Ти \(ти\) в мен](#)

[Премълчаното разказано - пътуваща сцена](#)

[„Премълчаното разказано - пътуваща сцена“ по БНТ2](#)



СНИМКА: ТЕАТЪР „ЦВЕТЕ“

ТЕАТЪР „ЦВЕТЕ“ - СМЕСВАНЕ НА ГЛУХИ И ЧУВАЩИ ПУБЛИКИ ЧРЕЗ ИЗКУСТВО

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Театрално-социална формация „Театър Цвете“

СЕДАЛИЩЕ:

София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

основно България, но организацията развива и международни проекти

УЕБСТРАНИЦА:

<http://theatretsvete.eu>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Театър „Цвете“ е неправителствена организация, основана през 1993 г. която се състои от професионални актьори, режисьори, психолози и доброволци. Прилагайки в работата си новаторски за България интерактивни театрални техники, те помагат на деца и младежи, без оглед на техния произход и възможности, да опознаят и приемат себе си и другите; провокират личностното им развитие; окуражават позитивното им включване в общественния живот. Организацията провежда и обучения на педагози, актьори и социални работници за приложение на изкуството в социалната и

образователна сфера.

Сред множеството проекти на театър "Цвете", като значими артистични практики, въвлечащи уязвими групи в съвместно създаване на изкуство, можем да отличим следните:

- „Театър за децата в бежански лагери“. Проектът е реализиран в Македония, в няколко бежански лагери през юли 1999 г. Театър „Цвете“ дава представления за хиляди деца наред полето, въвлеча ги в структурирана игра, която да ги подготви да се предпазват от опасността от мина, която ги очаква при завръщане в родината им. „Игрите, които подбрахме за пряката си работа с децата, ги насочваха към толерантност и взаимопомощ.“, обясняват от театър „Цвете“.- „Всемирна презръдка за мир“, 2003 - фасилитиране на социализиращи арт-занимания на семейства – жертви на атентата от 11 септември 2001, САЩ, в Боровец, България. С подкрепата на Ротари клуб – САЩ, България, Турция.

- „Изкуство с различие“ - работа с деца със специални образователни потребности, 2009-2010, гр. София. Проектът се реализира паралелно с три групи деца с различни проблеми – слуховинарушения, интелектуална изостаналост и зрителни затруднения. Благодарение на финансирането от три независими източника театър „Цвете“ има възможност да обучи 15 студенти-доброволци, да провежда социализиращи арт-занимания с трите групи деца, да разработи арт-социализираща методология, която да прилага в бъдещата си практика.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Смесване на публики чрез изкуство“

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Това е международен партньорски проект, финансиран по Творческа Европа. Постановката, която е централна част на проекта, се играе в София, след което спектакълът тръгва на турне. Период на проекта: юли, 2017 – декември, 2019 г.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Хора със слухови увреждания, но и чуващи аудитории. Целта е на представленията да идват както нечуващи, така и чуващи публики и заедно да съпреживеят постановката.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:

Основната дейност в проекта е създаването на жесто-словесни спектакли, еднакво подходящи за актьори със и без слухови проблеми и еднакво достъпни за зрители със и без слухови затруднения.

В изграждането на българския двуетичен жесто-мимичен спектакъл работят режисьорът от театър „Цвете“ Васил Спасов и актьорите от театър „Мим-Арт“ Росица Караджова и Нури Яширов, от театър „Цвете“ Виолина Василева-Александрова и гост-актьорът Тодор Янкулов.

След всяко представление е предвидена свободна дискусия между всички присъстващи, подпомогната от жестови преводачи, създаваща условия за равнопоставено междуличностно общуване и успешно смесване на публиките. За да достигне културното събитие до максимален брой зрители, театър „Цвете“ си взаимодейства с организации на хората с увреден слух.

В резултат, създава се спектакълът „Граници“ - иновативен двуетичен спектакъл по пиесата „Кукурнор и Унику“ на Ееро Енквист, реализиран в партньорство на театър „Цвете“ с театър „МИМ-АРТ“.

Проектът, разработен от шест партньорски организации от Европа, предвижда и събиране на режисьорските практики в наръчник, който да е от полза и за други артистични организации, работещи в подобен контекст.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Партньорският проект цели да премахне бариерите за участие в изкуството – като артисти и като публика – пред хората със слухови затруднения и едновременно с това, да изследва нови практики за създаване на приобщаващо изкуство.

В български контекст, съществува огромна липса на събития за нечуващи хора. Или ако се представя нещо подобно, публиката се състои изцяло от представители на глухата общност. Може да кажем, че в сферата на изкуството - а и в други - глухата общност е сегрегирана. Тази сегрегация, изключеност артистичният проект цели да преодолее.

Целта на театър „Цвете“ е да създаде такова представление, в което жестовият език да е равнопоставен на говоримия, произведение, което да е двуетично. И така да създаде възможност за заедно и

равнопоставено съпреживяване на постановката от глухи и от чуващи публики – без да се дава превес на едната или другата.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

представление/ гастрол, възвличане на общността, развитие на публики

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Създава се възможност за равноправно включване на хора със слухови увреждания в изкуството като изпълнители и като публика.

Предоставя се за свободно ползване на наръчник с режисьорски практики в проектната уеб платформа и уеб страницата на Театър "Цвете" www.theatretsve.eu.

В партньорско сътрудничество участниците ще потърсят приложение на техниката и за други нуждите на хората със слухови проблеми, както и адаптирането ѝ за решаването проблемите и хора с други увреждания.

Макар и трудно, ще се тръгне по пътя към създаване на практика на съвместно, равнопоставено преживяване на изкуството от чуващи и нечуващи публики.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Взраждането на жестовия език в тъканта на постановката я прави двуезична. Така жестовият език не е съпътстващ превод някъде встрани, а става равноправна част от случващото се на сцената.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Необходимо е да се опознае задълбочено общността, преди да се пристъпи към разработване на планове. "Глухите" не са някаква хомогенна общност - различават се напълно и частично нечуващи, глухи по рождение и придобили глухота, глухонему, ползващи или не жестов език, има различни жестови езици... за всичко това е необходимо предварително проучване.

- По-трудно се популяризира такъв тип спектакъл. На някои представления например, идва само глуха публика. Необходими са допълнителни усилия по популяризирането на такъв тип спектакли.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Проектът е реализиран благодарение на програма „Творческа Европа“. Номер на проекта: 583692-CREA-1-2017-1-BE-CULT-COOP1

Консорциум за реализация на проекта:

Gemeenschapscentrum de zeyp – Белгия, координатор
Театър „Цвете“ – България
Centar za kulturu Tresnjevka – Хърватска
European association of service providers for persons with disabilities – Белгия
Esteeton taide ja kulttuuri ry – Финландия
Udruga kazaliste, vizualne umjetnosti i kultura gluhih dlan – Хърватска
Associacao vo' arte – Португалия
University of Wolverhampton – Великобритания
Europees netwerk culturele centra IVZW – Белгия

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът е финансиран по програма “Творческа Европа”

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

http://theatretsnete.eu/?page_id=4660
<https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/projects/ce-project-details/#project/583692-CREA-1-2017-1-BE-CULT-COOP1>



СНИМКА: СТЕФАНИ ХАНДЖИЙСКА

VOX POPULI ДАВА ГЛАС НА ИСТОРИИТЕ ОКОЛО БЕЖАНСКАТА КРИЗА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Студио за документален театър Vox Populi

СЕДАЛИЩЕ:

София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България, международни проекти

УЕБСТРАНИЦА:

[Студио за документален театър Vox Populi във фейсбук](#)

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Студио за документален театър Vox Populi е основано през 2011 г. от режисьорката Нега Соколовска, в резултат от желанието ѝ да се занимава с документален театър по социално ангажирани теми. Документалният театър използва специфичната форма на наратив, вербатим („дословен“), като стъпва на интервюта с реални хора, засегнати или въвлечени в даден проблем, събитие или контекст, както и изследвания на конкретни въпроси с помощта на специалисти (социолози, психолози, политолози и т.н.) за построяването на драматургията и посоката на представлението. Vox Populi се очертава като пионер на направление

в България и се опитва да изгради кръг от съмишленици и приятели на това направление, своя „вербатим“ публика. За Нега Соколовска етиката на презентацията на историите и изобщо, етиката при работа с хората е от изключителна важност, когато става дума за работа с представители на уязвими социални групи. Друга голяма дилема в документалния театър е как актьорът да озвучи, да даде глас на документалната история. Тук има правила за ненамеса, за отказ от интерпретация – за да може личната история да се чуе ясно и убедително, по-убедително, отколкото ако човекът лично я разказва пред публиката.

Студиото се занимава с изследване и анализ на пренебрегнати, наболели и общественозначими проблеми, със създаване, продуциране и изпълнение на вербатим представления, организиране на дебати, тренинги и ателиета.

Сред артистичните проекти на Vox Populi са: „Яце Форкаш“, с номинация за ИКАР 2013, „Майките“, „Невидими №3: ДОМ“, „Коемо остава“, „Сбогом, Йохан Райс!“ и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Мир вам!“

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2016 г.

Проучванията са направени в бежански лагери в България и на границата в Турция. Представлението се играе в София, Варна и др.

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Целевата група, чиито истории са обект на вербатим спектакъла, са обитателите на различни бежански лагери в страната. Представленията са предвидени за широка аудитория, като това обикновено е изкушената от документалния театър.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Мир вам“ е документално театрално представление въз основа на вербатим подхода, възприет като работна методика от Vox Populi. Основната тема е сложната и болезнена реалност на бежанската вълна и на миграционните процеси в началото на 21. век.

Засъздаването му екипът провежда теренно проучване в бежански лагери в България, както и границата с Турция. Освен за основа на представлението, събраният документален материал служи и за изготвянето на социологичен доклад върху проведените от екипа интервюта с бежанци и български граждани.

Представлението е триезично, на английски и български, с български, арабски и английски субтитри.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Тази възможност „да се види другия“ през неговата история, опосредствана от актьорите на сцената, отговаря на потребността да опознаеш другия и да бъдеш забелязан, зачетен.

Историите и изследването, които съставят тъканта на представлението, поставят въпроси, възникващи както „мигрантите“, така и „гражданите на страната“, тъй като това са базови въпроси за човешкото общество: „Какво е мирът? Какво е да бягаш от война? Как се прекосяват граници? Какъв е животът в бежанския лагер? Къде е търпимостта? Има ли толерантност и кои са нейните прагове? В какъв свят живеем днес?“

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

документален театър, вербатим спектакъл, социологическа изследване

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Проектът успява да даде глас на най-незабележимите, най-тихите гласове в нашето общество и да активира обществената осъзнатост за техните проблеми. „Мир вам“ получава широк отзвук в обществото и е един от значимите опити за противопоставяне на насажданата нетолерантност към бежанците.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

На пръв поглед парадоксално, но когато историите на представители от уязвимите социални групи биват представени на сцена от актьор, а не лично, те звучат по-достоверно и убедително за публиката. Вербатим техниката постига безусловното възвличане на зрителя в спецификата на изследваната тема.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Освен трудните етични дилеми, пред които е изправен всеки артист, правещ документален театър по болезнени теми, пред студиото Vox Populi стоят и чисто практически предизвикателства, свързани с недостатъчното финансиране.

Всички проекти на студиото се финансират на проектен принцип, а това означава неплатено време за подготовка на проектни предложения, намалени субсидии, които могат да поставят в риск изпълнението, паузи в дейността в очакване на следваща субсидия.

Горните предизвикателства са характерни за всички независими артистични инициативи, които се финансират на проектен принцип, но има и такива, характерни за проектите на документалния театър. Изследователската част по подготовката на едно представление почти винаги отнема повече от предвиденото време. В много случаи фактологическият материал, събран в изследователската фаза, променя курса на проекта – а това не е лесно да се обясни на финансиращите институции. също така, проектите на документалния театър имат трудности да намират своята публика. Веднъж дошли, зрителите оценяват високо спектаклите и продължават да ги посещават, но първоначалното прекриване на прага на документалния театър не е лесно.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Артистичен екип: Неда Соколовска (режисура и композиция), Миглена Герасимова (терен и анализ), Албена Баева, Андрей Гетов, Ивайло Дончев, Ади Кънева, Зоя Шопова, Мириам Кожа, Иван Димитров, Тарек Жарад, Василия Дребова. Участват: Мила Банчева, Рикардо Ибрахим, двама актьори, представящи с гласовете си всички събрани истории и гледни точки. С подкрепата на Център за култура и дебат „Червената къща“, експерти от БХК, студенти по социология.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът е финансиран от Столична програма „Култура“ на Столична община, Гьоте институт – София, Български хелзински комитет, Aladin foods и Червената къща

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[„Мир вам“ в БНТ](#)



СНИМКА: АРХИВ

ПАВИЛИОН 19 – МЯСТО ЗА ИГРИ И ИЗКУСТВО НА ПАЗАРА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Фондация „Гъливер клиринг хауз“, Център за култура и дебат „Червената къща Андрей Николов“

СЕДАЛИЩЕ:

София

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

България

УЕБСТРАНИЦА:

[Червената къща Андрей Николов](#)
[Павилион 19](#), инициатива на Червената къща.

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Фондация „Гъливер клиринг хауз“ се създава през 1996 г. с мисията да развива независимата сцена за изкуство, да дава тласък на гражданското участие и критичното мислене и да помага за интеграцията на най-уязвимите групи в обществото със средствата на изкуството и психодрамата. За целта центърът организира събития и развива три основни програми – „Общество и политика“, „Изкуство и култура“ и „Социални практики и психодрама“. През 2004 г. е открит Центърът за култура и дебат „Червената къща „Андрей Николов“, който оттогава се утвърди

като дом на независимите артисти в България и място за дискусии по най-важните и актуални социални, политически и културни въпроси. През вратите на къщата ежегодно минават около 30 000 души с интерес към богатата програма от събития, които Червената къща предлага.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Павилион 19 - място за учене чрез игра и изкуства

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2016 г. – досега
Женския пазар, г. София

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Павилион 19 работи с местните и мигрантските общности на Женския пазар в София. Заниманията са за деца и млади хора и техните семейства чрез изкуство, култура и психо-социална подкрепа.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Павилион 19 е начинание на Червената къща за работа с местни и мигрантски общности на Женския пазар в София чрез изкуство, култура и психо-социална подкрепа. Павилион 19 първоначално отваря врати на самия Женски пазар, а в последствие се премества на бул. „Христо Ботев“, съвсем наблизо.

Павилион 19 работи с деца, младежи на улицата и техните семейства в ателиета за образование – четене и писане, в ателиета по изкуства – театър, психодрама, танц, рисуване и в социално ателие за разказване на истории.

В Павилион 19 работят доброволци и експерти: артисти, психолози, психотерапевти, психодрама-терапевти, педагози, социални работници, студенти от програмата „Артистимни психо-социални практики“ към НБУ. За възрастните в Павилион 19 се предоставя информация, индивидуални, семейни психо-социални консултации и групова работа.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Деца прекарват по цели дни покрай родителите си, които работят на сергиите на Женския пазар. Павилион 19 им предлага едно защитено място за игри, където могат да се впуснат и в занимания, които трудно ще открият другаде: рисуване, театър, разказване на истории. Павилион 19 предлага на децата на Женския пазар онези възможности, които по-зможните родители плащат, за да осигурят на децата си.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

творчески ателиета, учене чрез правене, психодрама, партисипативни артистични практики

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Постепенно, децата свикват да посещават Павилион 19, защото там ще правят „нещо различно“ – различно от улицата, училището, дома. Благодарение на заниманията по измисляне на история, на заниманията с театър, се подобряват комуникационните умения. Това, наред с помощта в четене и писане, която получават, подобрява резултатите им в училище. Според работещите в Павилион 19, децата постепенно придобиват повече увереност в собствените възможности, разбират по-добре емоциите си, овладяват нови начини за справяне с насилието, стават по-отворени към света.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Гъвкавостта и индивидуалният подход към всеки специфичен случай са се оказали най-работещите подходи в работата на Павилион 19.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Поставянето на граници е не по-малко предизвикателство от премахването на барьерите в общуването. Често работещите на Женския пазар приемат Павилион 19 като детски център, където могат да оставят детето си за осем и повече часа и да го вземат едва когато са свободни – а не това е целта на проекта. Родителите също е важно да са въвлечени в дейностите, а това не е така лесно. Новото местоположение, отвъд булеварда, води до известно неудобство: някой от павилион 19 трябва да отиде на пазара, да събере децата, да пресече с тях булеварда...

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Проектът се реализира от Фондация „Гъливер клиринг хауз“ в партньорство с Гьоте-институт България.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Павилион 19: място за игра работи с финансовата подкрепа на Програма „Европа 2018“ на Столична община в помещение, предоставено от „Пазари „Възраждане“ ЕАД, в партньорство с Гьоте-институт България и СО Район „Възраждане“.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Представяне на проект на „Павилион 19“ И „Гьоте институт“](#)

[Децата на „Павилион 19“: разкази на артисти, психотерапевти и педагози от първо лице](#) – онлайн медия ViewSofia

[Цветелина Йосифова – Феноменологичен разказ от първо лице. Павилион 19](#) – онлайн медия „Маргиналия“





ФИЛИМКА: CAFE V LESE

ТЕАТЪР „АРХА“ И ALLSTAR REFJUDZI BAND ОБЕДИНЯВАТ КУЛТУРИ В МУЗИКАТА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Archa Divadlo – Театър „Арха“

СЕДАЛИЩЕ:

гр. Прага, Чехия

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Чехия

УЕБСТРАНИЦА:

<https://www.divadloarcha.cz/en/>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Театър „Арха“ започва съществуването си през 1994 г. в гр. Прага и вече е утвърдено пространство на съвременните сценични изкуства, което представя както собствени, така и гостуващи проекти. Наравно с артистичните функции на театъра екипът поставя и социалните му функции. Ето защо постановките на „Арха“ често се играят извън театралното пространство – на площади, в малки населени места, там, където изкуството може да срещне неочаквана публика.

Тези търсения отвеждат екипа в бежанските лагери из Чехия още през 2002-2005 г. Проектът „В 11.20 ще те

напусна“ започва със събирането на личните истории на бежанци от различни бежански лагери из страната. В спектакъл на документалния театър, екипът на „Арха“ събира на сцената актьори и бежанци, които представят историите, като публиката е в неведение кой е професионален актьор и кой – не.

Други проекти на „Арха“, посветени на имиграцията, е „Изгубени и намерени“ (2014) и „Нова Бохемия“ (2016). Те изследват съдбите на по-старите и по-новите имигранти в Средния Запад на САЩ.

В други проекти, от 2012-2015 г., екипът изследва взаимоотношенията и напреженията в един малък град между три общности, които на практика не комуникират помежду си: чехи, роми и бежанци.

Сред най-скорошните им проекти, посветени на взаимоотношенията между етническите групи, е „Руснаци?“ (2018), изследващ кои са младите руснаци, избрали да живеят в Чехия, и с какви предразсъдъци се сблъскват те.

Театър „Арха“ предлага и ежегодни летни школи, в които професионалисти от цял свят могат да научат повече за методиката, по която театърът развива своите социално-ангажирани проекти.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Allstar Refjúdži Band / Allstar Refugee Band

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

от 2008 - досега

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

бежанци и мигранти от центровете за настаняване в Чехия

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Allstar Refjúdži Band е музикално-театрален проект със значим социален обхват. Неговата мисия е чрез музикални и театрални продукции да адресира въпроси, свързани с миграцията, и да изследва възможностите за разрешаване на социални проблеми.

В музикално отношение групата комбинира кюрдска фолклорна музика, Източноевропейски акордеон, китайска опера и поп музика, швейцарски напеви от Алпите – с кабаре, духова музика, диксиленд, рап и други музикални стилове. Членовете на групата са пъстра смесица от националности и етнически групи. Основана през 2008 г., групата има участия по значими фестивали из Чехия и по света и така дава видимост както на участниците, така и на проблемите, които те поставят в проектите си.

Сред проектите, реализирани от Allstar Refjúdži Band, има пет постановки, два музикални албума, артистични работилници в бежански лагери и гр.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Проектът отговаря на потребността на жителите на бежанските лагери да развиват своята креативност, да творят, и да осмислят артистично нелеките проблеми, които доминират в техния живот. За публиките, които се запознават с разнообразното творчество на Allstar Refjúdži Band, музиката и спектаклите предлагат възможност да се впишат в активния диалог между културите, да преосмислят своите предразсъдъци и да погледнат отношенията в обществото под нов ъгъл.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

артистична интервенция, социален проект, представление/ гастрол

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Фактът, че групата съществува вече 11 години като резидентни артисти на театър „Арха“ говори сам по себе си за необходимостта и смисъла на този проект.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Театър „Арха“ от години систематизира методиката си за работа с различни общности. Лятната школа, International Summer School for Theatre in Social Context, предлага възможност на професионалисти от цял свят да се запознаят с тях.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Заинтересоваността на държавните институции от сътрудничеството с артистични организации за адресиране на определени социални проблеми и напрежения е ключова за успеха на тези начинания, особено когато става въпрос за инициативи с голям мащаб.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

През годините „Арха“ си партнира с редица организации в Чехия и по света. Първоначално проектите в бежанските лагери стартират в партньорство с ресорното министерство на Чешката република.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Инициативите на „Арха“ се финансират на проектен принцип.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Allstar Refjúdži Band](#) във фейсбук
[Prague's ALLSTAR REFJÚDŽÍ BAND celebrates decade of eclectic music at archa theatre](#)



ЧИТИЛКА: WALK THE PLANK

ПАРАДЪТ ЗА ДЕНЯ НА МАНЧЕСТЪР - ОТ ХОРАТА, ЗА ХОРАТА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Walk the Plank

СЕДАЛИЩЕ:

Манчестър

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Великобритания, множество международни проекти в Бразилия, България, Ирландия, Литва, Кипър, Нигерия, Португалия, Хърватска и др.

УЕБСТРАНИЦА:

www.walktheplank.co.uk

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Walk the Plank е основана през 1992 г. и за своите години на съществуване се утвърждава сред водещите организации за изкуство в отворени пространства. Walk the Plank разказват завладяващи истории с огнени спектакли, светлинни шоуа, фойерверки, гигантски кукли, масови процесии пред стотици хиляди зрители. Често са канени да продуцират откриванията на мащабни събития като Олимпийските игри на Великобритания (2014), инициативата Европейска столица на културата (Кипър, 2017), тържества и чествания.

Не по-малко значим елемент от работата на Walk

the Plank са социално ангажираните им проекти. Компанията организира обучения за професионалисти, като например: „Училище за спектакли“ (2016-2018), обхванал пет страни в проект по Творческа Европа; тренинг програма за фестивалните мениджъри в Гана, Нигерия, Кения, Сиера Леоне, с подкрепата на Британски съвет; обучение за артисти инвалиди и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Manchester Day parade – парад по случай Деня на Манчестър

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

един неделен ден през юни от 2009 – досега,
Манчестър, Великобритания

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Парадът по случай Деня на Манчестър се създава „от хората на Манчестър за хората на Манчестър“. Групите доброволци в парада представляват множеството етнически общности в Манчестър: полска, ирландска, китайска, ямайска, индийска, пакистанска, турска, шотландска, карибска... Включват се хора с двигателни увреждания, хора с умствени увреждания; ученици от основното училище и групи от най-възрастните хора на града; групата на велосипедистите и групата на пожарникарите; LGBTQ общността и местните клубове на младия учен – цялата етническа, социална и физическа пъстрота на Манчестър може да се види на парада.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Manchester Day parade е мащабен общностен парад, в който над 2000 участници дефилират пред десетки хиляди публики по улиците на града.

Процесия, музика, танц, театър на открито – на това празненство може да се види всичко, с което градът се гордее, направено „от неговите граждани за неговите граждани“.

Всяка година се обявява тема на парада и още от началото на март се отправя отворена покана за участници-доброволци в парада – както за общностни групи, така и за отделни индивиди. Ролите, които могат да изпълняват тези участници, са многобройни: да дефилират в парада, да изработват кукли, маски, костюми, декори, макети, да участват в хореографията, да помагат в опазване на сигурността по време на парада и мн. др. Когато желаещите бъдат набрани, те се разпределят

във функционални екипи според задачите, които ще изпълняват, и заемат местата си в огромните продукционни халеа на компанията, където ще работят заедно през следващите месеци. Всеки функционален екип има ръководител – професионалист в съответната област, който помага на участниците да превърнат идеите си в концепции, а от там – да ги въплътят в костюмите, маските и куклите, с които ще дефилират в парада.

Elevate е обучителната програма към парада, в която млади професионалисти се обучават как да работят с общности от непрофесионалисти.

Тази година парадът отбелязва своята десетгодишнина. Темата е „10 от 10“, а публиката, която се очаква да присъства на парада на 23 юни 2019, се очаква да е над 90 000 души.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Парадът по случай Деня на Манчестър откликва на потребността на различните общности да бъдат видени и оценени, признати в рамките на този космополитен град. Възможността да създават нещо с ръцете си, да общуват с другите, създават нови познанства и приятелства носи много радост на участниците, които отделят от свободното си време в продължение на месеци, за да творят за парада.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

учене чрез правене, общностни изкуства, партисипативни практики

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Парадът по случай Деня на Манчестър е обичан както от участниците, така и от зрителите. Силно доказателство за обединяващата роля на парада идва през 2017 г., когато в „Манчестър Арена“ избухва бомба по време на концерт, която убива 22 души и ранява 59 – предимно младежи. Трагичното събитие се случва две седмици преди парада. След внимателно обмисляне, Градския съвет и организаторите решават да не отменят парада поради съображения за сигурност, а вместо това, да поканят гражданите на Манчестър да изразят своята солидарност. Това става най-посетеният парад в историята на града и никой от участниците не се оказва от мястото си в него.

Очевидци споделят, че групите на различните мюсюлмански общности са посрещнати особено

сърдечно, в знак, че гражданите не обвиняват целите общности за трагедията.

Парадът по случай Деня на Манчестър се превръща в тържество на духа и солидарността на гражданите, помага им да преодолеят травмата и да продължат напред, обединени.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

учене чрез правене, гъвкавост на творческите решения, така че да могат да отговорят на възможностите и търсенията на непрофесионалните участници.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Доброто планиране на всички етапи е ключово за успешната реализация на такива мащабни инициативи.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Проектът се осъществява с подкрепата на Градския съвет на Манчестър, съвместно с професионални артисти и участници от различни общностни обединения в града.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът се финансира от на Градския съвет на Манчестър, Arts Council England, корпоративни спонсори и др.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Официална страница на [Manchester day Parade Manchester Day 2017](#) в пресата



СНИМКА: © ТИМ-МИЧЕЛ

ZARA – ИСТОРИЯТА ЗА ТОВА КАК ЕДНО БЕБЕ И ЕДНА МАЙКА ДА ОСТАНАТ ЗАЕДНО ВЪПРЕКИ ТРУДНОСТИТЕ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Mind the Gap

СЕДАЛИЩЕ:

Братфорд, Великобритания

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Великобритания

УЕБСТРАНИЦА:

www.mind-the-gap.org.uk

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Основана през 1988 г., Mind the Gap е вече една от водещите Европейски театрални компании за хора с интелектуални затруднения, която представя работата си във Великобритания и по света. Mind the Gap събира заедно актьори със и без интелектуални затруднения, така че да могат да споделят и обменят идеи, умения и опит. Водещите актьори с интелектуални затруднения в компанията са преминали формално обучение и обучение през проектите, в които са участвали.

Съвместните представления, основани на този партньорски подход, са създадени за различни публики и предлагат вълнуващи, смели и свежи представления,

отличаващи се със специфичния почерк на компанията. Визията, която ръководи Mind the Gap, е за изграждане на един равноправен артистичен сектор, който дава равни възможности за артистите със затруднения и увреждания – така че те всеки ден да се изявяват на сцената, наред с другите артисти

Целта на Mind the Gap е да правят театър, който кара публиката да мисли по нов начин. Под „театър“ те разбират не само представления, които да се гледат в театрални зали, но и постановки на необичайни места и на открито.

Компанията реализира множество партньорски проекти и инициативи, насочени към подобряване на положението на хората с интелектуални затруднения: Daughters of Fortune, посветен на проблемите на хората с интелектуални затруднения и родителството, Crossing The Line, посветен на съвместната работа на артисти със и без интелектуални затруднения, Mad-na Carta on Trial, целящ да образова и въдъхнови младите хора от Брадфорд да опознаят значими моменти от културното наследство на града, и др.

Сред постановките на Mind the Gap са: „Mia“, „Mirror, Morror“, „Anna“, „Contained“ и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

ZARA

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

април, май 2019, Халифакс и Саутпарк (Лондон), Великобритания

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Представлението на открито е предвидено за широка аудитория. То представя проблемите, с които се сблъскват родителите с интелектуални затруднения, когато искат да задържат децата си в семейството и да се грижат за тях.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

ZARA – гигантско театрално представление на открито за цялото семейство. Така представят своята копродукция компаниите Mind the Gap и Walk the Plank. Постановката, включваща над 200 участници, подкрепена от екип от над 400 човека – майстори на кукли, на костюми, хореографи, доброволци, е доминирана от шестметрова кукла на бебе. Неслучайно е така. ZARA разказва историята на майка с интелектуални затруднения, която е изправена пред дилемата дали да даде бебето си на социалните, или да се опита да се грижи сама

като майка. Но как? Зара, така се казва персонажа на майката, в изпълнение на актрисата със затруднения JoAnne Haines, е уплашена как ще се справи с новите отговорности – като всяка майка. Приятелски глас, изигран от друга актриса със затруднения, я подкрепя в това да потърси помощ – от социалните служби, но най-вече, от майка си, която е баба на бебето и с радост ще се включи да помогне детето да бъде отгледано в семейството.

Трогателната история има щастлив край, но поставя въпроси, които са актуални за британското общество. В паралелно течащи включвания, имитиращи телевизионни информационни емисии, се изнасят факти за мащабите на проблема и как предходните практики по принудително стерилизиране и отнемане на децата от родители с интелектуални затруднения е нанесло травми на цели поколения.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Темата за родителството и отглеждането на деца в семейството, когато родителите са диагностицирани с интелектуални затруднения, е важна както за целевата група, така и за цялото британско общество.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

партисипативни практики, артистичен обмен, методиката на работа с артисти с интелектуални затруднения, разработена от Mind the Gap

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Най-важният резултат от представлението е осветляването на проблемите, съпътстващи родителството с интелектуални затруднения, по един емоционален, будещ емпатия начин.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Гъвкавост, съобразяване с нуждите на артистите и участниците, които имат интелектуални затруднения.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

За онези участници в продукционния екип, които за първи път работят с хора с интелектуални затруднения, е важно да осъзнаят, че това е специфична работа, в която не могат да се въвеждат много промени и размествания, както би могло при професионални артисти без затруднения. Развиването на специфична чувствителност към тези хора обогатява всички, влезли в досег с тях, и е сред най-ценните уроци от преживяването.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

ZARA е копродукция между Mind the Gap и Walk the Plank. Архистичен екип: Joyce Nga Yu Lee, архистичен директор, Francis Morgan,

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Проектът, от който е част представлението, е финансиран от: Arts Council England, The Wellcome Trust, Paul Hamlyn Foundation, The Rayne Foundation, Community Foundation for Calderdale, The Piece Hall, Southwark Council.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

уебсайт на [ZARA](#)

[ZARA](#) – новина за представлението в БиБиСи
[Theatre of Progress: Mind the Gap's ZARA, an eye opening performance](#) – рецензия за представлението
[Интервю](#) с екипа в DisabilityArts Online



ЧИМКА: © CHRIS-PAYNE

THIS WILL NEVER NOT
HAVE HAPPENED

14



ЧИИМКА: © SAM TAYLOR

THE MIDDLE CHILD – КАРАОКЕ, КАБАРЕ, ГИГ ТЕАТЪР НА ДВА ЕЗИКА - ЗА НОВИТЕ ПУБЛИКИ НА ХЪЛ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

The Middle Child

СЕДАЛИЩЕ:

Кингстън ъпон Хъл, Великобритания

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Великобритания

УЕБСТРАНИЦА:

www.middlechildtheatre.co.uk

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

„Ние сме The Middle Child (Средното дете), театър, който може да вдига шум“ – така представя себе си театралната компания от Хъл. Типът представления, които предлагат на публиката си, определят като gig theatre (гиг театър) – форма, комбинираща театъра с музиката на живо и позволяваща на публиката да се чувства по-свободно, да общува, да снима, да споделя. Желанието на екипа е да прави театър, достъпен за всички, но със смели идеи, трудни теми, предизвикателни интерпретации.

Темите, с които се занимава The Middle Child, са почерпани от съвременността, като акцентът е върху историите на Севера (Северна Англия).

Театърът целенасочено избира да поставя само нови пиеси, „без класици“. Друга задача на театъра е да представи разнообразие от гласове и гледни точки. The Middle Child са асоциирана компания на Paines Plough и са част от националното портфолио от артистични организации на Arts Council England. Проектите им са подкрепяни от Absolutely Cultured и Hull City Council (Градският съвет на Хъл). Сред успешните им постановки са: „The Canary and the Crow“, „Rebel Music“, „Seagulls“, „One Life Stand“, „All We Ever Wanted Was Everything“ и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Us Against Whatever“ – karaoke cabaret
(„Ние срещу Всичко“ – karaoke кабаре)

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2019 г., Кингстън ъпон Хъл

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Представлението е двуезично – на английски и на полски. Предназначено е в равна степен и за двете аудитории, но като първа съвременна театрална постановка с полски език в Хъл, то е насочена към привличане на полската аудитория.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

„Ние срещу Всичко“ е „яростно и огнено karaoke-кабаре“, което поставя въпроса какво е да си чужденец, имигрант от Полша, в сегашна Англия, раздирана от страстите около Брекзит. През музика, песни и напрежнати диалози пиесата пресъздава обстановката в Хъл – град, пострадал от деиндустриализацията в края на 20. век, а от началото на 21., поемащ имигрантски вълни, като за 15 години процентът на имигрантите става над 20% от състава на населението. Легендарният футболен успех на „Хъл Сити“ от 2008 г. намира място в пиесата като онзи миг на щастие, който е в състояние да обедини всички – и местни, и нови – в радостта от победата. После обаче идват трудностите на икономическата криза, отношенията се обострят и ескалират до открит агресия, подклаждана от яролната про-Брекзит реторика.

Няма добри или лоши в тази пиеса; и някак всички са губещи от разединението си. Персонажът на местната Стеф, момичето, загубило баща си, търси виновни за смъртта му сред ликвидаторите на завода, в който е работил, но отникъде няма подкрепа, никой не чува гласа ѝ, „никой не ни чува

нас, малките хора“. Затова, огорчена и ожесточена, тя се влива в редиците на про-Брекзит движението, защото си мисли, че най-после някой се интересува от нейното мнение... Полската имигрантка Анна вижда, че Хъл не е градът, който си е представяла. Макар и с диплома от университет, тя не може да си намери работа, различна от кетъринг или чистене, „защото вие, мигрантите, получавате само такава работа“, както ѝ отговарят в бюрото по труда. Сред това огорчение и ожесточение, само конференцията MC Stella се опитва да обедини противопоставящите се – чрез караоке, любимото забавление на жителите на Хъл...

Пиесата е написана от британски граматург, Maureen Lennon, в съавторство с Nastazja Somers, която е от полски произход. Текстовете на английски и на полски са равнопоставени, заедно изграждат тъканта на произведението и не се явяват превод една на друга. Проектът е съпътстван от изследване на полската общност в Хъл, най-голямата еднородна група в имигранти в града.

Спектакълът се играе при голям успех пред английска и полска публика – нещо, което не се е случвало до този момент.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

Редица изследвания показват, че колкото по-голяма е една етническа общност на чуждо място, толкова по-затворена е тя и полската общност в Хъл е поредно доказателство в тази посока. Полската диаспора в Хъл е най-голямата група имигранти, толкова голяма, че ако човек не може или не желае да говори на английски език, може спокойно да живее и без това. Ще работи при поляци, ще пазарува в полските магазини, ще посещава полските кръчми.

Предлагайки пиеса на полски език, фокусирана върху проблемите на полските имигранти в Хъл, The Middle Child отварят широко вратите на театъра към тази група жители на Хъл и ги канят да създават и да гледат свое, съвременно полско, имигрантско изкуство.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

Театралната постановка разчита на техники от гиз театъра и кабарето.

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Постановката се играе пред пълен салон, с публика съставена от англичани и поляци. Всички се чувстват докоснати от темите, представени на сцената, а The Middle Child вече търси следващи възможности за

реализиране на съвместни проекти с имигрантските общности в Хъл.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Провеждането на изследване сред местната полска общност дава възможност на авторите на пиесата да влязат в дълбочината на проблемите на общността. Авторите осъществяват визита и в Полша, за да имат впечатления от първа ръка за родината на тези хора.

Включването на футбола като тема и караокето, като има възможност и зрителите да се запишат и в антракта да пеят на сцената, работи много добре за привличане на нови публики в Хъл, защото това са двете любими неща на неговите жители.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Когато отделните общности не идват при теб, ти трябва да отидеш при тях.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Армистичен екун: mekcm - Maureen Lennon и Nastazja Somers, музика - James Frewer, режисурa – Paul Smith, с: Edyta Budnik, Adam Hadi, Séverine Howell-Meri, Joshua Meredith, Josie Morley, Emma Thornett, James Frewer

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

с nogkpenama на Arts Council England, Absolutely Cultured и Hull City Council (Градският съвет на Хъл).

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Two tribes: how the theatre and music scenes are mixing it up](#) – материал във в. „Гардиън”
[Us Against Whatever](#) на сайта на The Middle Child
[Review: Us Against Whatever](#) – Hot Potato
[Us Against Whatever](#) – рецензия в North West End



ЧИМКА: © ILIYAN RUZHIN

ИМЕРСИВНИТЕ ВИЗУАЛНИ ИНСТАЛАЦИИ НА КРИСТИЯН БАКАЛОВ: ДОВЕРИЕТО, КОЕТО ДОПИРЪТ ИЗГРАЖДА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Кристиян Бакалов

СЕДАЛИЩЕ:

Брюксел, Белгия; София, България

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Белгия, Франция, Италия, България

УЕБСТРАНИЦА:

www.superfat.me

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Кристиян Бакалов е независим артист, който работи в полето на танца и перформанса. След като завършва Балетното училище в София, Кристиян заминава за Франция, а от 2009 г. се установява в Брюксел, Белгия, където работи с артисти като Ян Фабър, Мийт Уарлон, Иво Димчев, Робърт Уилсън и др. Част от произведенията на артиста са познати и на българска публика: BRIGHT, PURE и др.

От 2014 г. разработва своя практика, която нарича „имерсивни визуални инсталации“ – размишване на границите между перформативното действие и инсталацията. Открива, че чрез поредица от имерсивни методи може да въвлече публиката в

паралелни светове, общувайки с всеки един от аудиторията. Тази практика се оказва много отворена и позволява работа с различни общности от непрофесионални участници, а не само с професионални изпълнители, както е обикновено в съвременния танц.

Кристиян Бакалов открива това донякъде по случайност, когато на фестивал в Италия му предлагат вместо да използва професионални изпълнители, да работи с група възрастни хора, които са запалени почитатели на фестивала. Получава се много добре, възрастните хора, макар и в така наречена неактивна възраст, са много активни в артистично отношение, в желанието си да изразят себе си чрез изкуство. Артистът започва работа и с деца, които се включват като изпълнители съвместно с възрастните хора.

Освен в рамките на фестивали или като солови представления, Кристиян започва да работи и по социални проекти с различни уязвими групи: възрастни хора, хора с увреждания, бежанци. Така бива поканен да работи с бежански център в Брюксел, а след това и в Остенде, Белгия.

Постепенно Кристиян стига до изработване на система от техники за допир, за контакт на изпълнителите с тялото на публиката. Техниката буди интерес, Кристиян провежда серия майсторски класове в Брюксел, в които се включват преподаватели от медицинските училища, защото се оказва, че тези техники за докосване са много важни при работа с пациенти. Кристиян е поканен да направи уъркшоп в училището да медицински сестри в Брюксел, откъдето с него се свързва един дневен център за палиативни грижи за терминално болни хора.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

PURE заедно с гостите на дневния център за палиативни грижи

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

9 месеца, до март 2019, Брюксел

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Посетителите, или гостите, както ги наричат в центъра, са терминално болни хора на различна възраст и с различни заболявания. Те посещават дневния център, когато физическата им кондиция го позволява и когато имат настроение за това.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:

По покана на центъра, Кристиян Бакалов започва деветмесечен артистичен проект, основан на метода на имерсивната визуална инсталация. Той редовно посещава центъра и постепенно внедрява практиката сред изявилите желание гости. Не всеки път, когато той е там, има посетители и често те са в различен състав. Нужно е по-продължително време, за да установи връзка с посетителите, но в крайна сметка успява. В края на проекта се организира голяма изложба с артистичната продукция на гостите на центъра – там, наред с Кристиян, работят още десет артисти, които предлагат включване в артистични практики, свързани с музика, рисуване и др. Изложбата е отворена за широка публика, но гостите на центъра получават специални покани. Обстоятелствата се стичат така, че една от посетителките, взела най-активно участие в подготовката на инсталацията, е в много тежко физическо състояние и едва ли ще може да присъства на откриването. Кристиян и екипът му отиват до дома ѝ, което я мотивира да превъзмогне болката и да дойде за откриването. По думи на хората от центъра за палиативни грижи, това е изиграло благоприятна роля за цялостното ѝ психофизическо състояние.

НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:

В течение на работата си Кристиян се е убедил, че всички – деца, възрастни хора, терминално болни, бежанци – имат необходимост да изразят креативността си и като се включат в общностен творчески процес, да създадат нещо заедно.

Възможността именно за съвместно създаване отговаря и на необходимостта от принадлежност към една добронамерена група – нещо, което липсва най-вече при уязвимите представители на обществото: възрастните, болните, различните.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

Методът, разработен от Кристиян Бакалов – имерсивна визуална инсталация и техниките за контакт с тялото на публиката.

Партисипативни артистични практики.

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Хората, които се включват в проектите на Кристиян Бакалов, обикновено не се познават, но покрай няколкото седмици работа по спектакъла се създават нови общности от разнородни хора: възрастни, деца, хора със специфични потребности, бежанци. Тези групи продължават да общуват и след приключване на

проекта.

Съвместното създаване осмисля творчески живота на много хора, които по една или друга причина не са вече толкова активни: възрастни са, болни са или пък са настанени в бежански център, което ограничава възможността има за работа и себеизява.

Кристиян Бакалов отбелязва, че работата му с различни уязвими групи има голямо въздействие върху творческата му практика въобще, като обогатява неимоверно изразните средства, с които работи. „Колкото съм дал, толкова много съм и получил“, споделя Кристиян.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

В работата на Кристиян е нужно да е изключително чувствителен към спецификите на хората, с които работи, да зачита културните различия, да е наясно с физическите и физиологичните им ограничения.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАУЧЕНИ УРОЦИ:

Нужно е да артистичната концепция да е максимално отворена към промени.

ПАРТНЬОРИ В ПРОЕКТА:

По проектите с различни уязвими групи Кристиян си партнира с различни ресорни организации като дневния център за палиативни грижи, сестринското училище, бежанските центрове и др. институции.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

проектно финансиране с публични средства

ЛИНКОВЕ КЪМ ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:

[Представяне на спектакъла PURE](#) в рамките на Working Title Festival
[Замворете шупоко очи за PURE](#) – в boyscout
[Репортаж за работата на Кристиян Бакалов с Русенския балет](#) - бнт



SHAKE IT COLLABORATIONS ИСКА ДА РАЗТЪРСИ СИСТЕМАТА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Shake it Collaborations

СЕДАЛИЩЕ:

Стокхолм

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Швеция и на международна сцена

УЕБСТРАНИЦА:

<http://www.shakeitlab.com/>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Shake it Collaborations (SiC) е базирана в Стокхолм компания, основана през 2012 г., която работи в сферата на перформанса, танца, театъра и операта. SiC предоставя платформа за споделяне на артистични идеи и чрез проектите си предлага възможност за изследователска работа и колаборации. Често проектите на SiC представляват критика на съществуващите властови структури в обществото и изследват политиките на тялото и на идентичността. Творческите търсения на SiC се стремят да разтърсят съществуващите театрални формати и конвенции.

Сред постановките им са: „Arise Amazons! Blood, milk, water and wind“, S.A.D., „Det enda könet/ The Only Sex“, „Det är som det är – It is as it is“ и gp.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОЕКТА:	"My Own Bodies"
МЯСТО И ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЕКТА:	2013 – 2017 г., Стокхолм и международни гастролы
ЦЕЛЕВА ГРУПА, СЪВМЕСТНО С КОЯТО РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:	Представители на LGBTQ/ ЛГБТИ общността, търсещи убежище в Швеция
ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:	Проектът „My Own bodies“ стартира през 2013 г. като солово изпълнение, което се променя през различни формати по време на гастролы в Пекин, Китай, Норт Амптън, САЩ, Вилянди, Естония и др. и продължава и досега. Shake it Collaborations активно реагира на събитията около бежанската криза в Европа и в Стокхолм, в частност. През 2014 г. инициират едногодишен проект, наречен „Политическият театър“, в който с артистични жестове завладяват различни обществени пространства: площади, улици, паркове. В основата на тези артистични жестове е практиката на тресене и разтърсване, характерна за хореографията на компанията, и основополагаща пърформансите в „My Own bodies“. Проектът „My Own bodies“ свързва големите артистични институции с независими артисти и неправителствени организации, като целта е да се създаде възможност за по-нататъшни срещи и сътрудничества. По този начин в инициативата се включва RFSL project new comers (LGBTQ refugees) (Проект RFSL за ЛГБТИ бежанци). Заедно с Shake Shake it Collaborations те са в активен творчески диалог от тогава – както с отделни членове на RFSL, така и с цялата организация.
НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ, КОИТО ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:	Проектът откликва на нуждата на бежанците, които са гей, лесбийки, бисексуални, транссексуални и куър, и като такива са репресирани в своите държави, да се изявят активно в творчески проекти, да създават контакти и да потърсят възможност за реализация.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

разработената от компанията техника на тресене и разтърсване като хореографска практика; овладяване на обществени пространства; работа в мрежа.

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Създаване на мрежа от неформални контакти между големи арт институции и независими артисти и неправителствени организации, артисти – бежанци, които се интересуват от политиките на тялото.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Гъвкавост на форматите на проекта

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Създаването на работеща мрежа от контакти може да осигури устойчивост на постигнатите резултати.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Проектът изгражда цяла партньорска мрежа, като работи в тясно сътрудничество с RFSL Stockholm.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Swedish Art Council, The City of Stockholm, The Swedish Arts Grants Committee

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[My Own Bodies – All stars](#) – представяне на проекта
[My Own Bodies at Doch](#) – представяне на сайта
на Университета по изкуства, Стокхолм
[Shake out against racism](#)



ЧИМКА: © POLYPLANITY PRODUCTIONS

STATION ATHENS ПРЕДЛАГА СПАСИТЕЛНИ ЛОДКИ, ЗА ДА ПРОДЪЛЖИ ПЛАВАНЕТО

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:** Polyplanity Productions

СЕДАЛИЩЕ: Атина, Гърция

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ: Гърция

УЕБСТРАНИЦА: www.polyplanity.com

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Polyplanity Productions е малка независима продукиционна компания, базирана в Атина, Гърция. Екипът си поставя задачата да съчетае артистичната и продукиционната дейност, като работи по мащабни продукиции на признати имена и паралелно с това, и с млади и начинаещи артисти.

Компанията е основана през 2006 г. и оттогава се стреми да разширява полето на изпълнителските изкуства, като включва елементи от киното и видеоарта, съчетани в интердисциплинарни събития. Сред успешните проекти са: „The Bold So-

prano" по Йожен Йонеско, фестивалът „Mind the Fact“, „My Mother's Sin“, „EROICA“ и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Station Athens в SYNERGY-O

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2010 г. – досега,
на различни места из Атина

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

бежанци и мигранти от центровете за настаняване
в Гърция

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

SYNERGY-O е експериментално артистично пространство, открито през 2007 г. от Йоланда Маркопуло, режисьор и основател на Polyplanity Productions. Пространството няма постоянен адрес и през годините се открива на различни места из центъра на Атина, включително и в авторемонтна работилница, откъдето взима името си (synergю – ремонтна работилница на гръцки).

През 2010 г. SYNERGY-O, съвместно с неправителствената организация NGO Ataka, дават начало на проекта Station Athens – платформа за арт терапия за бежанци и имигранти от центровете за настаняване в Гърция.

Благодарение на съвместните усилия на двете организации и най-вече, благодарение на труда на доброволци – артисти, експерти, студенти – програмата съществува вече девет години. В ежегодни издания програмата организира за млади бежанци и имигранти творчески работилници по театър, фотография, видео и визуални изкуства, базирани на принципите на арт терапията. Polyplanity Productions и SYNERGY-O продуцират техните проекти, особено успешен сред които е "We Are the Persians!", постановка на документалния театър, режисирана от Йоланда Маркопуло и играна на редица сцени в Гърция, Финландия и др.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Основната необходимост, на която отговаря платформата за арт терапия и творчество Station Athens, е нуждата от обговаряне и превъзможване на травмите от войната, загубата, бягството, бездействието очакване, несигурността за утрешния ден.

ОСНОВЕН ПОДХОД В АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:

арт терапия

ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОЕКТА:

Благодарение на съвместните усилия на двете организации и доброволците, работещи към проекта, платформата успява да осигури дългосрочна програма за предлагане на арт терапия за бежанци и имигранти от кризисните центрове и централите за настаняване из Гърция.

Арт терапията е шанс за тези млади хора да продължат живота си напред.

Артистичната продукция, отговаряща на високи художествени критерии в следствие на работата с професионалистите от Polyplanity Productions, осигурява повече обществена видимост на личните травми, които бежанците носят у себе си, и работи за повишаване на толерантността и емпатията у едно общество, чувствително засегнато от бежанската криза, каквото е гръцкото.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

Въвличането на доброволци в проекта осигурява неговата устойчивост през годините и работи позитивно в посока по-добра интеграция на младите бежанци и имигранти в обществото на приемната страна.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАУЧЕНИ УРОЦИ:

Грижата за уязвимите групи на обществото далеч не се изчерпва с осигуряване на базовите им потребности от храна, подслон и сигурност. Много по-важна е емоционалната подкрепа и създаването на добронамерена среда, в която тези хора да могат да превъзмогнат травмите си.

ПАРТНЬОРИ В ПРОЕКТА:

Проектът е съвместно начинание на SYNERGY-O и NGO Amaka.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА:

проектно финансиране

ЛИНКОВЕ КЪМ ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:

[Трейлър и представяне на "We Are the Persians!"](#)
[Страница на едно от ежегодните издания на Station Athens](#)



СНИМКА: © PHIL LINDNER

SILK FLUEGGE ПОСТАВЯТ ОСНОВИТЕ ЗА ПОЗИТИВНА ПРОМЯНА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

SILK / SILK Fluegge

СЕДАЛИЩЕ:

Виена, Австрия

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Австрия

УЕБСТРАНИЦА:

www.silk.at/

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

SILK е артистична компания за съвременен ърбан танц и изкуство. Компетенциите на колектива артисти са в пресечната точка на съвременните изпълнителски изкуства и пространствения дизайн. Важен фокус в работата на компартията е критическият прочит на социалните феномени и ролята и функцията на аудиторията като съставна част на артистичната парадигма.

Сред постановките на SILK са: "Woven heads", "Versuchspersilke Grabinger", "For A...", "Moving Architecture" и др.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

SILK Fluegge – шестмесечна школа по съвременни изкуства за млади бежанци и мигранти

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2016 г.
Линц, Горна Австрия

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

младежи над 15-годишна възраст – бежанци или първо и второ поколение мигранти, младежи, получили австрийски паспорт.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

В този проект SILK си сътрудничи с две училища от Горна Австрия, като предоставя на групи младежи над 15 години - бежанци, първо и второ поколение мигранти, държатели на австрийски паспорти – възможност да се занимават със съвременно изкуство: ърбан и стрийт танц, театър, перформанс, фотография и др.. Проектът е с продължителност шест месеца и завършва с представянето на перформанс, представящ чрез разнообразни изразни средства темата за спасението. Основата на работата е смес от „Flüchtlingsgespräche“ („Разговори на бежанците“) на Бертолд Брехт и „Publikumsbeschimpfung“ („Обругаване на публиката“) на Петер Хангке, наред със собствените разработки на учениците по темата.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

Проектът дава възможност на младежите бежанци и мигранти да намерят изява за творческите си възможности и да изразят артистичното си виждане по важна за тях тема.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

учене чрез правене, партисипативни практики

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Работата по проекта прераства в серия от ателиета за учаци и цяла артистична програма, разработена за младите публики. Програмата среща голям интерес от страна на младите, а SILK Fluegge е наградена със „STELLA 15“ за изключителни постижения в театъра за млади публики, „Наградата на жените 2018“ и др.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Отварянето на съвременния танц към младите публики има изявена притегателна сила за тях. Младите хора активно се включват в програмите, обученията и интервенциите на SILK Fluegge и като публика, и като млади творци.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Най-видима е позитивната промяна при младите хора. Подрастващите са особено чувствителни към заобикалящата ги среда и с подкрепа и насърчаване, разгръщат творческия си потенциал.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

SILK Fluegge си4 партнира с редица организации и институции в Австрия.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Програмите на SILK Fluegge се хинансират от управата на град Линц, Федералното канцлерство на Австрия, организациите Swietelsky и Tabakfabrik Linz. SILK Fluegge е част от Assitej Austria.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

["RESCUE" – представяне и трейлър на постановката](#)
[Рецензия](#) за спектакъла във В. Kurier



СНИМКА: © JAELE MATHIEU

С LUMEN STREET THEATRE ПО ВЪЛНУВАЩИ НОВИ ПЪТИЩА

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:** Lumen Street Theatre

СЕДАЛИЩЕ: Лимерик, Ирландия

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ: Ирландия

УЕБСТРАНИЦА: www.lumenstreettheatre.ie

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Lumen Street Theatre е основана от четирима съмишленици – Мартин Шанън, Кейт Хогмон, Джиордана Джуаче и Джейм Райън. Компанията работи в областта на уличния театър и парадите, като поставя акцент върху хартията и картоната като основен материал за работа. Лекотата на обработка на материала може би е причина много начални училища и детски групи да ги канят да ръководят артистичните им проекти. Но не е само това.

Още преди основаването на компанията членовете проявяват интерес към социално ангажирано изкуство и към съвместно творене с непрофесионални артисти – защото вярват, че креативността е ключът към развитието на цялостния потенциал за

Всеки човек, но това е от особена важност за децата и младежите.

През годините Lumen се включват активно в работата с младежи за парадите по случай Деня на Свети Патрик в Килруш, Енис и Лимерик. Работят по сценографията, дизайна на костюмите, макетите и хореографията на събития на уличния театър за West End Youth Centre / Clare Youth Service и др. Сътрудничат си с университетския Lime Tree Theatre, който често поставя спектакли на млади артисти, артисти с увреждания, представители на малцинствените групи и др.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОЕКТА:	Първи стъпки в изкуството с Мартин и Lumen Street Theatre
МЯСТО И ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЕКТА:	2014 г. Лимерик, Ирландия
ЦЕЛЕВА ГРУПА, СЪВМЕСТНО С КОЯТО РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:	млади хора на възраст 12 – 18 години с антисоциално поведение

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:

Проектът е съвместна инициатива с Отдела за работа с непълнолетни на полицията в Лимерик, Ирландия (Limerick South City Youth Initiative Garda Division Project) и съпътства по-обхватната инициатива на Irish Youth Justice Service (IYJS) и An Garda Síochána, подкрепена от Ирландското правителство и ЕСФ като част от ESF Programme for Employability, Inclusion and Learning (PEIL) 2014-2020.

Мащабната програма предвижда серия от мерки и инициативи за преодоляване на моделите на агресия и антисоциално поведение, за приобщаващо включване, за връщане в училище или започване на работа.

Това, което Мартин Шанън и Lumen Street Theatre правят, е да запознаят младежите с антисоциално поведение със света на изкуството. „Мислим си, че изкуството, най-малкото, поп културата са навсякъде около нас днес, но ще се изненадате да разберете колко малко от тези младежи са имали възможност да се занимават с някаква творческа себеизява!“, разказва Мартин. Заниманията в с младежите са включвали рисуване, моделиране с глина, както и станалите любими на участниците занимания с графити арт и улични танци. Програмата е завършила

с концерт и обща изложба, на която участниците са могли да поканят семейството, приятелите си, учителите и целия град.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

У младите хора с антисоциално поведение има стаена много агресия, потиснати емоции, огорчение, които търсят начин да се проявят извън тях. Креативността дава един здравословен модел за себеизразяване, който е истинска алтернатива на антисоциалното поведение и заедно с ред други мерки, дава възможност на младите да постигнат удовлетворяваща за себе си и градивна интеграция в обществото.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

учене чрез правене, партисипативни практики

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

По думите на Мартин Шанън, когато участниците виждат резултата от своята работа в артистичните ателиета, очите им блестят от гордост. Още по-радостни са, когато на откриването на изложбата и концерта идват всичките им близки: семейство, роднини, приятели, съученици, учители, съседи... - и всички са горди от техните постижения. „За първи път мама плаче от радост заради мен“, обяснява едно момче след изложбата.

Надеждата е, че този позитивен социален опит, постигнат благодарение на заниманията с изкуство, може да постави началото на една хармонична промяна у тези младежи.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

„За тези хлапета е много важно да разберат, че не ги съдиш и не ги съжаляваш. А когато сте го ушите в спрейове или майсторите нещо, изобщо не става дума за това“ – твърди Мартин от Lumen.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Изкуството само по себе си не е панацея за нерешени социални и личностни проблеми, за които е нужен интегриран подход и дългосрочно позитивно въздействие. То обаче може да е онзи мотор на промяната, който да помогне на хората в нужда, хората от уязвимите групи да кажат: „Аз мога.“

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

Lumen Street Theatre и Limerick South City Youth Initiative Garda Diversion Project), в рамките на инициатива на Irish Youth Justice Service (IYJS) и An Garda Síochána, подкрепена от Ирландското правителство и ЕСФ.

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

ESF Programme for Employability, Inclusion and Learning (PEIL) 2014-2020.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Линк към [Limerick Youth Service](#)
Фейсбук профил на [Lumen Street Theatre](#)



СНИМКА: АРХИВ

ФЕСТИВАЛ НА ТИШИНАТА ОТПРАВЯ СИЛНО ПОСЛАНИЕ – ИЗКУСТВОТО ДА Е ЗА ВСИЧКИ

**ИМЕ НА
ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Fattoria Vittadini

СЕДАЛИЩЕ:

Милано, Италия

СТРАНА НА ДЕЙНОСТ:

Италия, международна гейност

УЕБСТРАНИЦА:

<https://www.fattoriavittadini.it/>

**КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:**

Fattoria Vittadini е артистична организация, основана през 2009 г. в Милано, и работеща в сферата на съвременния танц и хореография.

В своето изкуство, Fattoria Vittadini се стреми да постигне едно „дълбоко, смирено, умиротворено, честно и отворено преосмисляне на нас самите и на света, в който живеем“. Екипът на Fattoria Vittadini вярва, че това може да стане, ако сме отворени към учене и постоянно разширяване на хоризонтите.

Сред скорошните продукции на компанията са: „Yes, I’m a witch“, „theWorkRoom Milan“, два фестивала и гр. Компанията е носител на наградата Hystrio, най-значимото отличие за театрално изкуство в Италия.

През годините Fattoria Vittadini държи във фокуса на артистичните си търсения съвременността и актуалните обществени проблеми. Компанията е отворена за сътрудничество с артисти извън компанията и има подчертан интерес към социално ангажирани проекти, работещи по въпросите на социалното включване и преодоляване на езиковите бариери.

**НАИМЕНОВАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Festival del Silenzio - Фестивал на тишината

**МЯСТО И ВРЕМЕ НА
ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

2018, 2019 г.
Милано, Италия

**ЦЕЛЕВА ГРУПА,
СЪВМЕСТНО С КОЯТО
РАБОТИ ТОЗИ ПРОЕКТ:**

Темата на фестивала е преодоляването на езиковите бариери в изкуството чрез жестомимичния език. Целева аудитория на фестивала са на първо място глухите и нечуващите хора, артисти със слухови увреждания, експерти, сурдопреводачи, всички професионалисти, които се интересуват от жестови езици, но и широката публика.

**ОПИСАНИЕ НА
ПРОЕКТА:**

Фестивалът кани артисти от различни сфери на изкуството и различни културни контексти да представят своята работа, като акцентът и в преодоляването на всякакъв езикови бариери. Всяка продукция – театър, танц, визуални изкуства, кино – е така замислена, че да е достъпна за всеки вид публика, за носители на всякакъв майчин език, включително и жестов, за хора от всякакъв произход.

Изданието от 2019 г. отправя ясно послание към всички културни организации, че е необходимо да се създадат условия всяка артистична форма да е достъпна за всякакъв тип зрители.

На Фестивала на тишината многообразието и активното включване не са просто проектни фрази. Тук всяко представено произведение е адаптирано целенасочено по такъв начина, че да е равноправно достъпно и естетически оценено от всеки тип зрител.

През 2019 г. фестивалът е съпътстван от конференция на IETM, събрала професионалисти в областта на изпълнителските изкуства да обсъдят варианти за преодоляване на езиковите бариери, интегриране на жестовия език в тъканта на постановките и пр. Арт

Офис също взема участие, подпомагайки обмен на глухи и нечуващи артисти между Италия и България.

**НУЖДИ НА ЦЕЛЕВИТЕ
ГРУПИ, КОИТО
ПРОЕКТЪТ АДРЕСИРА:**

От една страна, фестивалът работи по повишаване на информираността и експертизата на артистите и културните организации как могат да създават продукция, която да функционира отвъд езиковите бариери.

От друга страна, програмата на Фестивал на тишината дава възможност на широк спектър публика да съпреживее заедно произведенията на съвременни италиански и международни артисти и да обогатят естетическите си възприятия с нови форми на презентация на произведения на изпълнителските изкуства – приобщаващи и достъпни за всички.

**ОСНОВЕН ПОДХОД В
АРТИСТИЧНИЯ ПРОЕКТ:**

целенасочена селекция и адаптиране на подбраните произведения, така че да са достъпни за максимално широк кръг публика

**ЗНАЧИМИ РЕЗУЛТАТИ
И ЕФЕКТИ ОТ
РЕАЛИЗИРАНЕТО НА
ПРОЕКТА:**

Фестивалът на тишината излъчва силното послание, че изкуство отвъд езиковите бариери е възможно. На първо място, това отправя предизвикателство към съвременните артисти как да трансформират изразните си средства така, че да ги направят достъпни до хора с различен културен контекст, но също и до хора от средите на нечуващите – и то по начин, който да надгради естетическите им качества.

**ДОБРИ ПРАКТИКИ
ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

Съпътстващата конференция на IETM представлява серия от работилници, посветени на жестовия език/ жестовите езици, жестомимичния превод, езиковото многообразие.

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И НАУЧЕНИ УРОЦИ:**

Голямо предизвикателство за артистите, селектирани за програмата на фестивала, е трансформирането на постановките им така, че да са равноправно достъпни за максимално широк спектър публика.

**ПАРТНЬОРИ В
ПРОЕКТА:**

За изданието през 2019 г. Fattoria Vittadini е в партньорство с международната организация IETM и ред други партньори, изредени [myk](#).

**ФИНАНСИРАНЕ НА
ПРОЕКТА:**

публично финансиране: Fondazione Cariplo, Ministero per i beni e le attività culturali, Senza Nome, Regione Lombardia, Comune di Milano и др.

**ЛИНКОВЕ КЪМ
ОНЛАЙН МАТЕРИАЛИ
ЗА ТОЗИ ПРОЕКТ:**

[Официален сайт на Фестивал на тишината](#)
[Представяне на фестивала във Vita](#)

